

2018 Raport de activitate

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

Raport de activitate **2018**

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

Cuprins

5	Cuvânt înainte
7	Date statistice privind petițiile primite în anul 2018 și activitatea de soluționare
8	Distribuirea petițiilor primite de C.N.C.D. în perioada 2002–2018
9	Activitatea de soluționare în anul 2018
10	Distribuirea petițiilor primite în 2018 pe județe
11	Repartizarea dosarelor 2018
12	Repartizarea dosarelor în anul 2018 pe criterii de discriminare
13	Repartizarea dosarelor în anul 2018 pe domenii de discriminare
14	Constatările în anul 2018 în funcție de criteriile de discriminare
15	Constatările în anul 2018 în funcție de domeniile de discriminare
16	Hotărâri la dosare primite în 2018 pe criterii de discriminare
17	Hotărâri la dosare primite în 2018 pe domenii de discriminare
18	Autosesizări în 2018
19	Cuantumul și numărul amenzilor în 2018
21	Activitatea de reprezentare juridică a intereselor Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării
41	Exemple din jurisprudența constatărilor Colegiului director al C.N.C.D.
47	Prevenirea faptelor de discriminare
59	Problematika discriminării din România reflectată în rapoartele internaționale
67	Reprezentarea României la nivel internațional
75	Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în presa scrisă
81	Date de ordin financiar și personal

Cuvânt înainte

Raportul de față constituie o oglindă a activității Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.) pe parcursul anului 2018. Consiliul a încheiat un an, în care a fost supus unor serii de provocări în prevenirea și combaterea tuturor faptelor de discriminare.

În domeniul prevenirii, C.N.C.D. a desfășurat o serie de programe de formare pentru magistrați, funcționari publici, pedagogi dar și polițiști în dreptul nediscriminării. De asemenea, C.N.C.D. a fost partener sau instituție de implementare a unor proiecte finanțate de Comisia Europeană, oferind expertiză partenerilor din societate.

Statisticile pe anul 2018 reflectă activitatea C.N.C.D. de soluționare a plângerilor și a autosesizărilor, respectiv a activității de transmitere de puncte de vedere către instanțele de judecată. C.N.C.D. a desfășurat o importantă activitate de contencios administrativ, reușind să obțină o serie de decizii judecătorești definitive și irevocabile relevante.

Sondajul de opinie realizat de IRES la comanda C.N.C.D. din decembrie 2018, reprezintă un instrument util, pentru analiza situației din România dar și pentru implementarea de politici publice privind prevenirea și combaterea discriminării.

C.N.C.D. a fost prezent activ în relațiile cu partenerii internaționali și a contribuit dinamic la raportările pe care România le realizează în îndeplinirea obligațiilor asumate prin ratificarea instrumentelor juridice internaționale din domeniu.

În pofida anului încheiat, apreciez că C.N.C.D. a reușit să-și îndeplinească cu responsabilitate și rezultate bune atribuțiile legale, fiind o instituție de drepturile omului prezentă în mod efectiv și independent în societatea din România.

Pe această cale doresc să felicit și să mulțumesc colectivului instituției pentru activitatea depusă pe anul 2018. De asemenea, mulțumesc cetățenilor și partenerilor sociali, instituționali, pentru încrederea manifestată în instituție și pentru activitățile desfășurate în parteneriat.

Recomand raportul ca un instrument util în evaluarea gradului efectiv și responsabil al activității instituției de egalitate din România pe anul 2018.

Asztalos Csaba Ferenc, Președinte.

Date statistice privind petițiile primite în anul 2018 și activitatea de soluționare

CRITERII	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Boală cronică necontagioasă	0	0	6	2	3	2	4	2	0	1	6	9	9	5	8	10	6
Orientare sexuală	1	5	6	9	6	7	6	6	4	8	3	13	9	3	8	17	13
Infectare HIV	0	1	15	10	5	3	7	1	3	1	5	4	3	4	4	8	4
Limbă	0	2	1	2	2	7	11	13	16	10	43	38	27	27	25	12	17
Convingeri	4	12	23	19	8	10	14	13	4	2	15	14	13	4	20	6	22
Religie	2	9	9	11	8	12	15	6	6	5	5	11	18	14	7	12	11
Categorie defavorizată	2	0	10	6	4	26	22	9	7	14	10	13	25	26	5	2	9
Vârstă	6	11	14	17	10	10	24	10	9	16	5	18	21	22	31	31	29
Gen	3	14	13	9	11	22	32	9	18	15	21	31	46	28	29	19	43
Naționalitate	1	12	21	39	20	39	54	28	42	33	49	61	49	36	30	64	56
Dizabilitate	3	31	18	21	20	70	55	49	38	42	45	42	57	56	83	74	81
Etnie	34	66	45	85	69	82	62	62	54	62	61	66	42	61	81	53	52
Altele	52	184	108	61	132	32	159	96	83	81	69	121	127	147	194	114	177
Rasă	0	0	1	1	2	0	0	2	1	0	0	3	2	1	3	2	0
Categorie socială	26	126	63	90	132	514	372	222	193	175	211	414	328	318	314	258	302
TOTAL	134	473	353	382	432	836	837	528	478	465	548	858	776	752	842	682	822

Distribuirea petițiilor primite de C.N.C.D. în perioada 2002–2018

An dosar

2015
2016 **11**
2017 **277**
2018 **213**

Soluționate în 2018

DOMENII / CRITERII	Boală cronică necontagioasă	Orientare sexuală	HIV/SIDA	Limba	Convingeri	Religie	Categorie defavorizată	Vârstă	Gen	Naționalitate	Dizabilitate	Etnie	Altele	Categorie socială	Rasă
Acces locuință															
Altele	1			1	4		1			1				40	
Acces locuri publice						1	1				11	3	6		
Acces educație				4				3	1	2	13	5	11	11	
Demnitate personală	11	2			12	5	3	5	12	42	8	28	46	3	
Acces angajare și profesie	5		1	1	4	2		15	25	6	12	8	9	277	
Acces servicii publice	1	1	1	11	2	3	4	6	5	5	37	8	65	11	
administrative		1		10	2	3	4	3	3	3	26	5	53	7	
bancare										1	4		1		
de sănătate	1		1	1				1			1	1	1		
de telefonie								1						2	
de transport											3		2		
juridice								1	2	1	3	2	8	2	
magazin/restaurant															
hoteliere															

Activitatea de soluționare în anul 2018

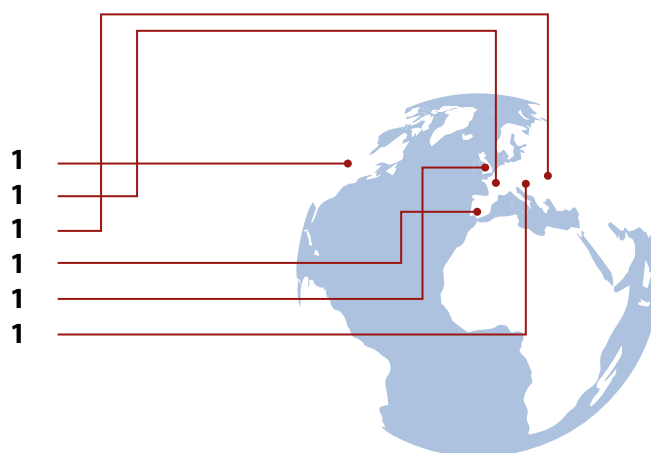
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

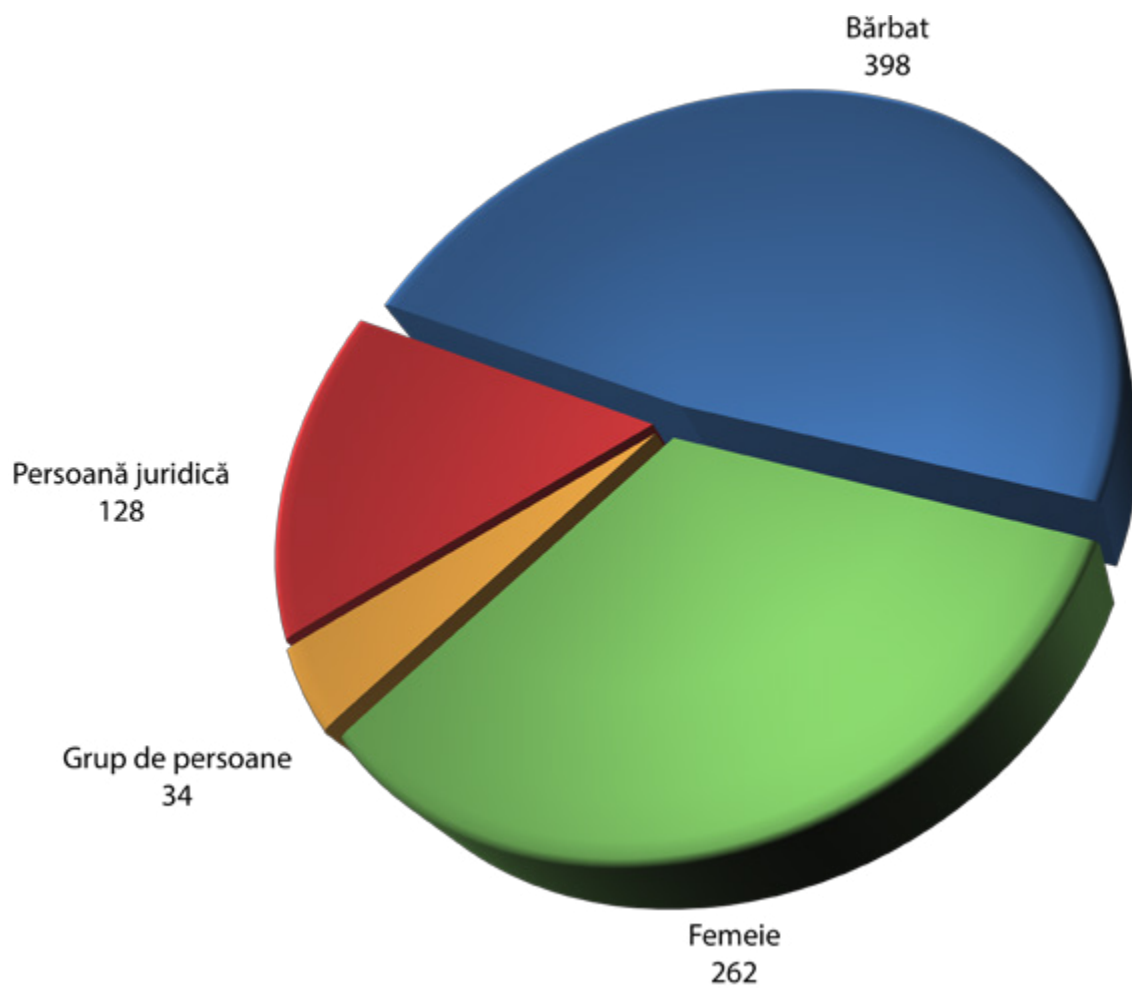
TOTAL DOSARE: 822

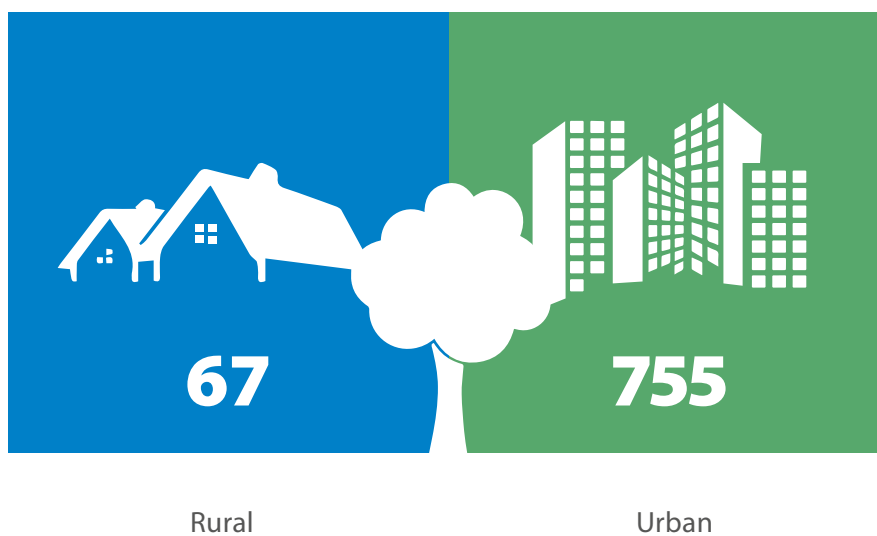
Distribuirea petițiilor primite în 2018 pe județe

Canada
 Franța
 Republica Moldova
 Spania
 Marea Britanie
 Austria

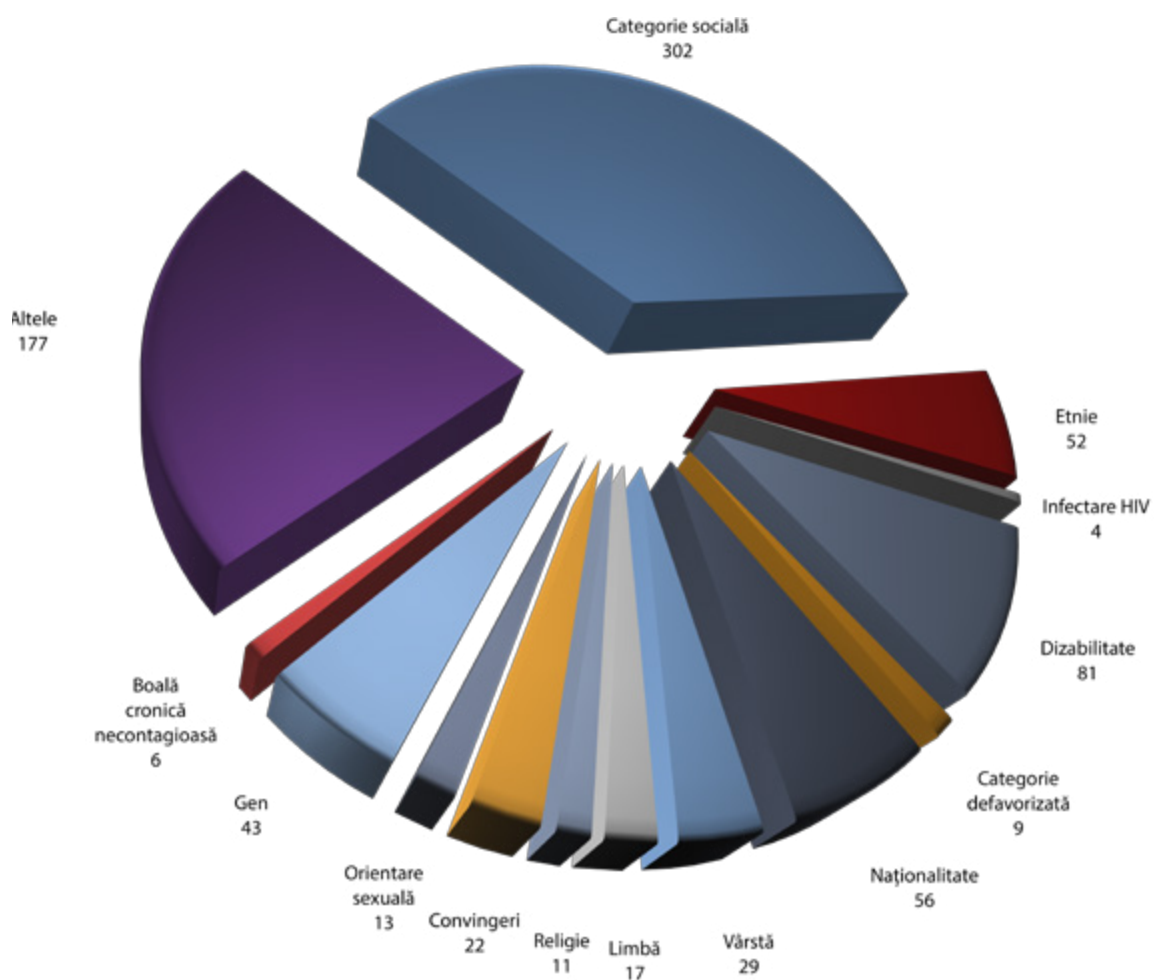

Repartizarea dosarelor 2018

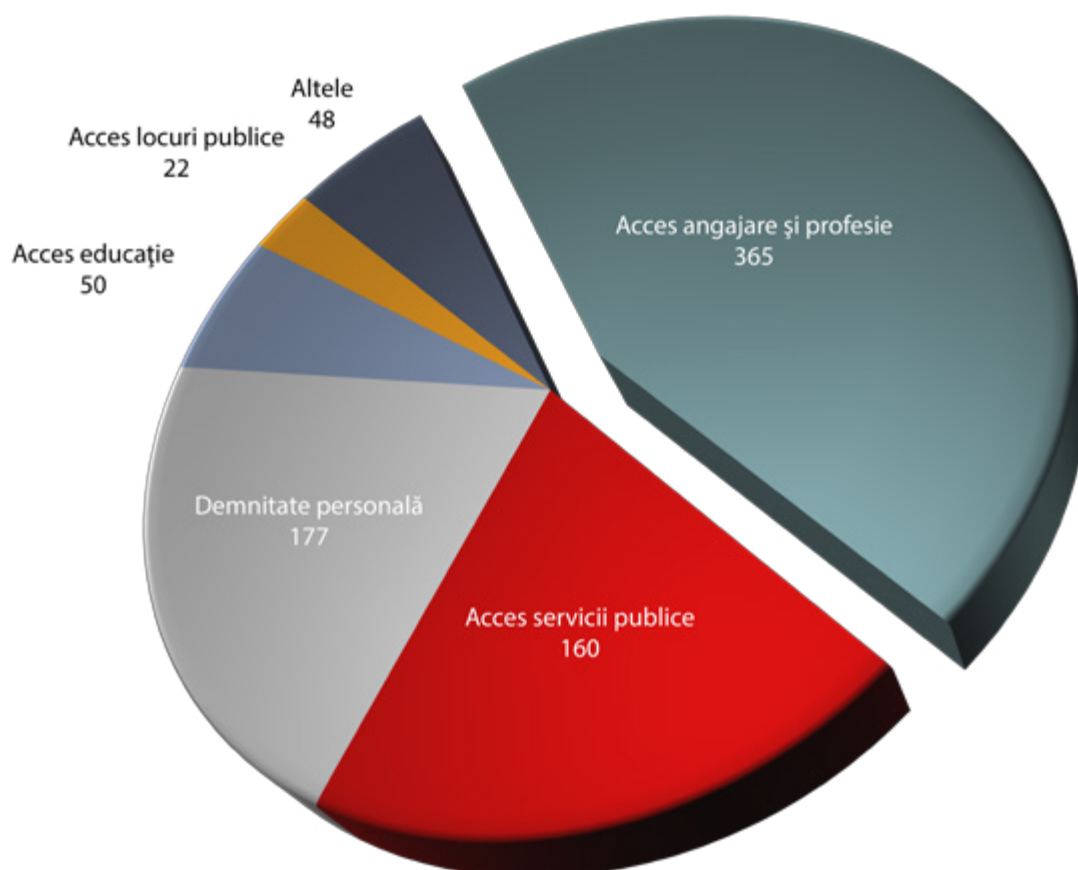

TOTAL DOSARE: 822

Repartizarea dosarelor în anul 2018 pe criterii de discriminare

TOTAL DOSARE: 822

Repartizarea dosarelor în anul 2018 pe domenii de discriminare

Criteriul / Constatări total 2018	Amendă	Recomandare	Avertisment	Monitorizare	Publicare rezumat hotărâre
Boală cronică necontagioasă	1			1	
Orientare sexuală			1		
Limba *	3	2	3		1
Convingeri		1	1		
Vârstă	1	2	2		
Categorie defavorizată		2	2		
Religie	1	2	1		1
Gen	10	3	3		3
Naționalitate	13	5	5		2
Handicap	39	11	16	4	34
Etnie	4	1	7		
Altele **	7	6	7	1	4
Categorie socială	6	6	8	1	1
Infectarea HIV ***	1				
Rasă					
Total	86	41	56	7	46

* o hotărâre cu constatare fără sancțiune

** 2 hotărâri cu constatare fără sancțiune

*** o hotărâre cu constatare fără sancțiune

Constatările în anul 2018 în funcție de criteriile de discriminare

au fost luate în calcul toate sancțiunile, inclusiv cele cumulate (ex. avertisment și recomandare, amendă și recomandare etc)

Domeniul / Constatări total 2018	Amendă	Recomandare	Avertisment	Monitorizare	Publicare rezumat hotărâre
Acces angajare și profesie	9	9	10	2	2
Acces educație *	6	5	12		1
Acces locuire	2				
Acces locuri publice	31	3	9	2	33
Acces servicii publice (TOTAL)	▼				
administrative **	4	7	9	1	2
bancare	2	2			
de sănătate	1	1	1		1
de transport	1	2	1	2	
juridice					
restaurant					
hoteliere					
Altele	1	1	1		
Demnitate personală ***	29	11	17		7
Total	86	41	56	7	46

- * 2 hotărâri cu constatare fără sancțiune
 ** o hotărâre cu constatare fără sancțiune
 *** o hotărâre cu constatare fără sancțiune

Constatările în anul 2018 în funcție de domeniile de discriminare

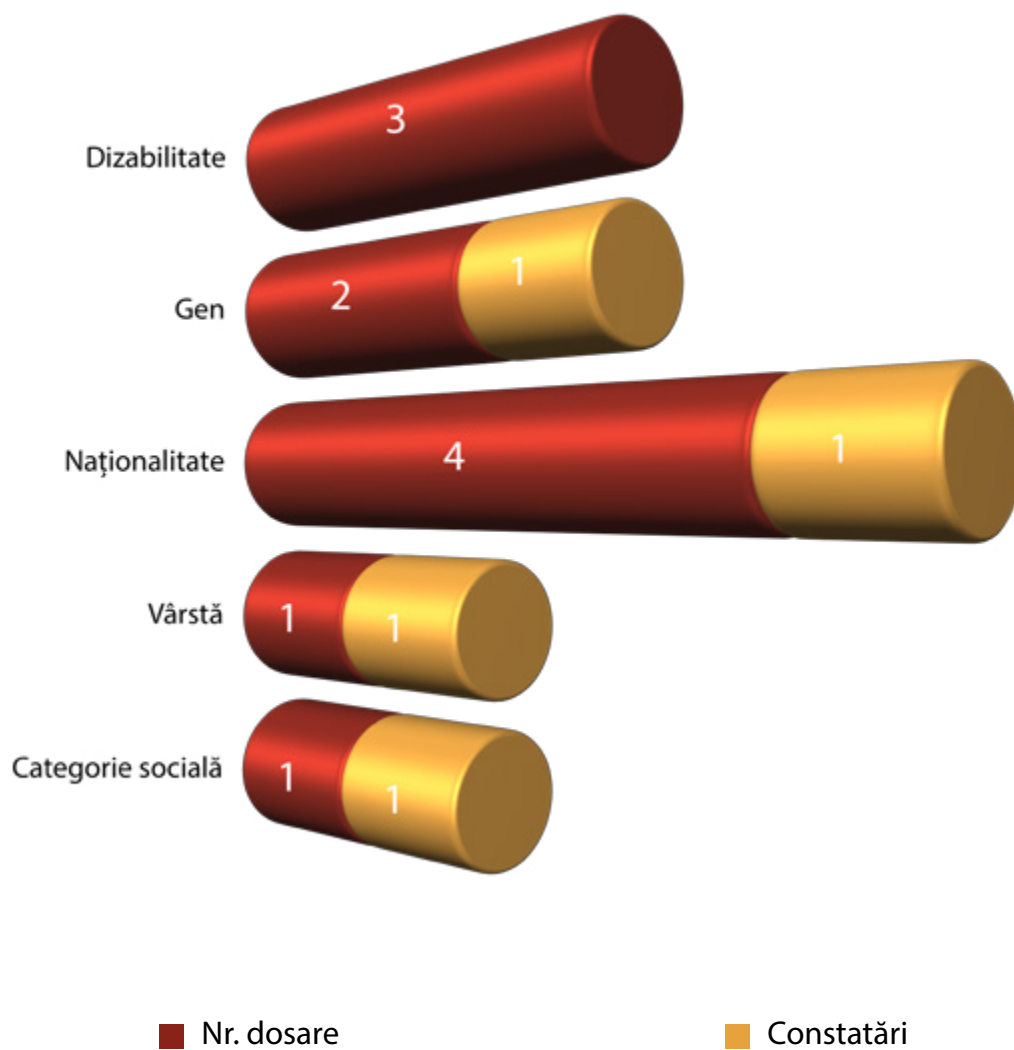
au fost luate în calcul toate sancțiunile, inclusiv cele cumulate (ex. avertisment și recomandare, amendă și recomandare etc)

Criterii	Constatate	Neconstatate	Necompetența CNCD	Admiterea excepției lipsei calității procesuale active/pasive/prematuritate	Clasare / lipsă obiect / lipsa probe / tardivitate / lipsă criteriu	Îndreptare eroare materială
Boală cronică necontagioasă	1	2			1	
Orientare sexuală	1	4	1			
Infectarea HIV	2		2		2	
Limbă	6	3	1		2	
Convingeri	1	1	1		3	
Religie	2	2		1	2	
Categorie defavorizată	2	2			1	
Vârstă	3	5	3		5	
Gen	8	6	6	1	4	
Naționalitate	12	10	4	5	14	
Handicap	18	21	10	3	10	2
Etnie	9	7	6	1	8	
Altele	17	18	32	2	19	2
Rasă					1	
Categorie socială	15	64	66	2	44	3
Total	97	145	132	15	116	7

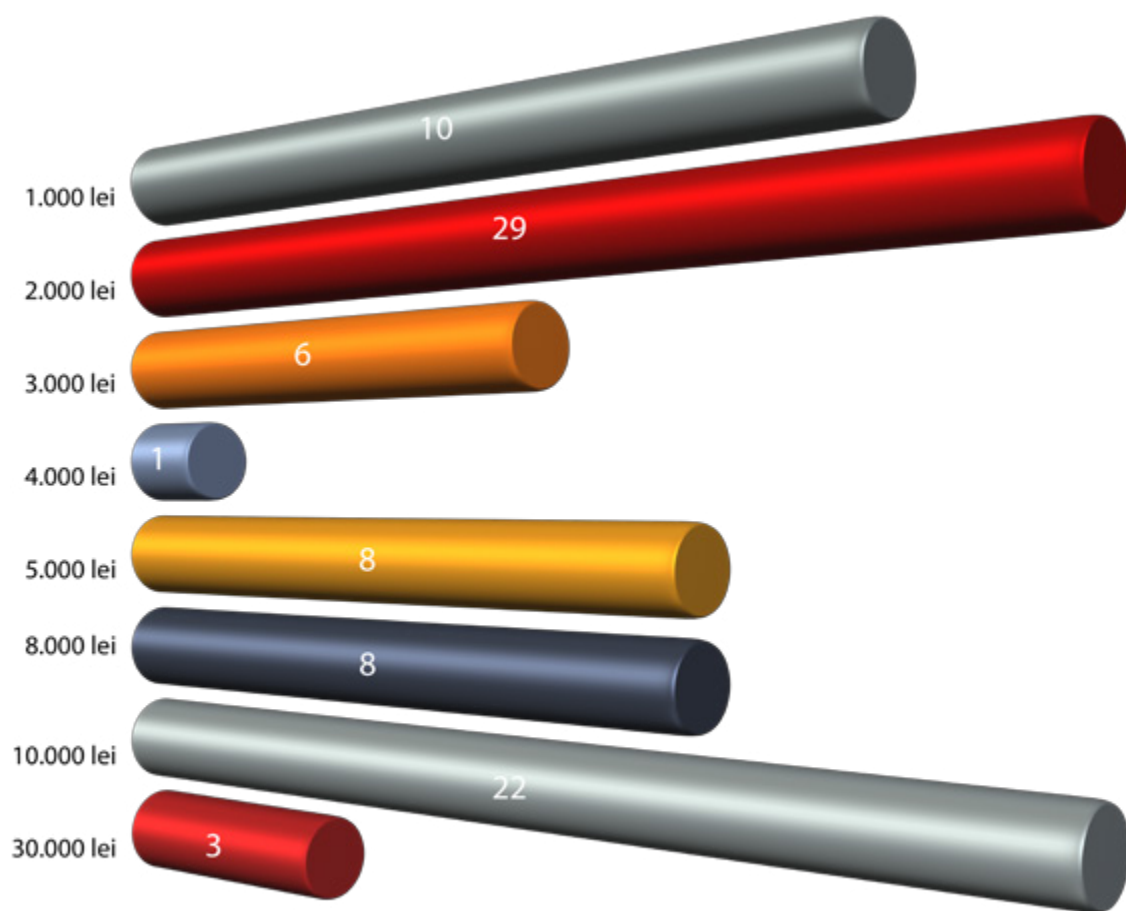
Hotărâri la dosare primite în 2018 pe criterii de discriminare

Domenii de discriminare	Constatate	Neconstatate	Necompetența CNCD	Admiterea excepției lipsei calității procesuale active/pasive/prematunitate	Clasare / lipsă obiect / lipsa probe / tardivitate / lipsă criteriu	Îndreptare eroare materială
Acces angajare și profesie	19	74	66	3	49	3
Acces educație	13	10	3		9	
Acces locuire	1	2				
Acces locuri publice	7	4	1	2	2	
Acces servicii publice	20	26	39	3	26	3
administrative	15	21	24	3	21	1
bancare	2	2			2	
de sănătate	1	1	1		1	1
de transport	2	2				
de telefonie						
juridice			14		2	
hotelierie						
restaurant						1
magazin						
Altele	2	3	8		7	
Demnitate personală	35	26	15	7	22	1
Total	97	154	132	15	116	7

Hotărâri la dosare primite în 2018 pe domenii de discriminare

Autosesizări în 2018

TOTAL
475.000 lei

Cuantumul și numărul amenzilor în 2018

Activitatea de reprezentare juridică a intereselor Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării

Reprezentarea și asistarea convențională *in genere* a intereselor Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, implicit în contextul controlului de legalitate și temeinicie aplicat hotărârilor Colegiului director, este asigurată de către Serviciul Contencios, Juridic și Expertize din cadrul Direcției Juridice a Consiliului.

Derogatoriu de la regula juridică generală (reprezentarea convențională prin consilierii juridici ai entității), acest tip de reprezentare mai poate fi asigurată *stricto sensu* în cauzele ce privesc fapte de discriminare, opțional și contextual (la solicitarea expresă a președintelui C.N.C.D.), de către membrii Colegiului director licențiați în științe juridice.

Potrivit dispozițiilor art. 20 din O.G. nr. 137/2000R, coroborat cu prevederile „*Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor*”, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 348 din 06.05./2008, adoptată în baza art. III, alin. 1 – Cap. IV din O.G. nr. 137/2000R, petițiile al căror obiect îl constituie reclamarea unor fapte de discriminare sunt soluționate de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării **prin „hotărâre” – act administrativ-jurisdicțional**.

Soluționarea litigiilor juridice care formează obiectul petițiilor anterior precizate se produce într-un cadru administrativ-jurisdicțional, cu putere de adevăr legal, după o anumită procedură specială care subsumează caracteristicile fundamentale ale jurisdicției speciale administrative: facultativitatea și gratuitatea jurisdicției, indendența funcțională a autorității jurisdicționale, respectarea principiilor asigurării dreptului la apărare și garantării contradictorialității, fixarea examenului judiciar aplicabil actelor administrativ-jurisdicționale în competența instanțelor de contencios administrativ.

Potrivit dispozițiilor art. 20, alin. (9) și (10) din O.G. nr. 137/2000, republicată, coroborat cu art. 6 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, hotărârile Colegiului director, prin care se constată și se sancționează contravențional faptele de discriminare, pot fi atacate la instanța de contencios administrativ (curți de apel, ca instanțe de fond, respectiv Înalta Curte de Casație și Justiție, ca instanță de recurs), în termenul legal de 15 zile de la comunicare, *per a contrario*, aceste acte administrativ-jurisdicționale („de constatare și sancționare contravențională”) constituie de drept titlu executoriu.

Rata de promovare a „examenului judiciar” la care au fost supuse hotărârile Colegiului director în cursul anului 2017

În cursul anului 2018, instanțele judecătorești competente (curți de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție) au avut pe rol, în curs de judecare, un număr de **422 cauze**, al căror obiect l-a constituit controlul de legalitate și temeinicie aplicat hotărârilor C.N.C.D. adoptate în baza art. 20 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

În urma controlului de legalitate și temeinicie aplicat hotărârilor C.N.C.D. în cursul anului 2018, instanțele judecătorești au dat câștig de cauză Consiliului, la fond și/sau recurs, **în**

138 de cauze, iar în 37 de cauze acțiunile promovate împotriva hotărârilor au fost admise.

La finalul anului 2018, **320 de cauze se aflau, în continuare, în curs de judecare** pe rolul instanțelor de judecată (fond/recurs).

Astfel, potrivit rezultatelor statistice, rata de promovare a „examenului judiciar” la care au fost supuse hotărârile C.N.C.D. în cursul anului 2018, circumscris cauzelor judecate, s-a menținut, în continuare, la un grad ridicat - aprox. 80%.

Rezultatele statistice ale demersurilor judiciare inițiate în scopul angajării răspunderii civile delictuale

Notă introductivă:

În temeiul art. 27 din O.G. nr. 137/2000R, persoana care se consideră discriminată poate formula în fața instanței de judecată o cerere pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, potrivit dreptului comun. Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare.

Judecarea cauzei are loc cu citarea obligatorie a Consiliului.

Așadar, prin O.G. nr. 137/2000, legiuitorul național a înțeles să instituie în domeniul nediscriminării, pe lângă răspunderea administrativ-contravențională, și răspunderea civilă delictuală, conturată prin funcția sa reparatorie ce consistă în obligarea „discriminatorului” la repararea prejudiciului cauzat, respectiv repunerea în situația anterioară, prin înlăturarea tuturor consecințelor dăunătoare ale ilicitului de natură discriminatorie.

Prin reglementarea procedurii juridice a „sanționării civile” în domeniul nediscriminării, de competența exclusivă a instanței de drept comun, legiuitorul a urmărit ca judecata acțiunilor cu obiect „repararea prejudiciului cauzat prin acte și fapte de discriminare”, pe cale delictual-civilă, să se realizeze cu participarea procesuală a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Participarea procesuală *de jure* a Consiliului în astfel de cauze judecătorești se realizează în calitatea specială de „*monitor al cazurilor de discriminare*”, „*consultant judiciar*”, „*expert*” în domeniul nediscriminării, fără, deci, să-i fie atribuită calitate procesuală pasivă, fiind, astfel, protejat de obligațiile dispozitive ale hotărârilor judecătorești pronunțate în aceste cauze.

O astfel de participare procesuală a C.N.C.D. în temeiul art. 27 din O.G. nr. 137/2000 are la bază funcția de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate

cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte, precum și cu statutul de organism specializat - posesor al cunoștințelor juridice (teoretice și practice) fundamentale în domeniul egalității în drepturi și al nediscriminării.

Participarea procesuală a C.N.C.D. în baza art. 27 din O.G. nr. 137/2000R privește toate cauzele judecătorești, indiferent de obiectul concret al acestora (conflicte de muncă, anulare de acte administrative, reziliere de contracte, refuzul de soluționare a unor cereri sau alte pretenții, drepturi bănești etc.), care vizează *lato sensu* principiul nediscriminării, intentate pe rolul tuturor instanțelor de judecată competente material și teritorial de pe întreg teritoriul României.

În această împrejurare procesuală, forul consultativ-expert (C.N.C.D.) poate emite, *ex officio*, „puncte de vedere cadru-directive”, menite să învedereze legislația națională și comunitară antidiscriminare, respectiv mecanismul tehnico-juridic de interpretare și aplicare specific acestei legislații, sau, după caz, la solicitarea expresă a instanței (și în măsura în care dispune de toate aspectele de fapt și de drept, inclusiv de probele scrise și testimoniale administrate în cauza judiciară), „expertize - opinii juridice de specialitate”, în esență lucrări procesuale cu valoare de „consultanță judiciară” în domeniul egalității în drepturi și al nediscriminării.

Rezultatele statistice ale demersurilor judiciare inițiate în scopul angajării răspunderii civile delictuale

Notă introductivă:

În temeiul art. 27 din O.G. nr. 137/2000R, persoana care se consideră discriminată poate formula în fața instanței de judecată o cerere pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, potrivit dreptului comun. Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare.

Judecarea cauzei are loc cu citarea obligatorie a Consiliului.

Așadar, prin O.G. nr. 137/2000, legiuitorul național a înțeles să instituie în domeniul nediscriminării, pe lângă răspunderea administrativ-contravențională, și răspunderea civilă delictuală, conturată prin funcția sa reparatorie ce consistă în obligarea „discriminatorului” la repararea prejudiciului cauzat, respectiv repunerea în situația anterioară, prin înlăturarea tuturor consecințelor dăunătoare ale ilicitului de natură discriminatorie.

Prin reglementarea procedurii juridice a „sanționării civile” în domeniul nediscriminării, de competența exclusivă a instanței de drept comun, legiuitorul a urmărit ca judecata acțiunilor cu obiect „repararea prejudiciului cauzat prin acte și fapte de discriminare”, pe cale delictual-civilă, să se realizeze cu participarea procesuală a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Participarea procesuală *de jure* a Consiliului în astfel de cauze judecătorești se realizează în calitatea specială de „*monitor al cazurilor de discriminare*”, „*consultant judiciar*”, „*expert*” în domeniul nediscriminării, fără, deci, să-i fie atribuită calitate procesuală pasivă, fiind, astfel, protejat de obligațiile dispozitive ale hotărârilor judecătorești pronunțate în aceste cauze.

O astfel de participare procesuală a C.N.C.D. în temeiul art. 27 din O.G. nr. 137/2000 are la bază funcția de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte, precum și cu statutul de organism specializat - posesor al cunoștințelor juridice (teoretice și practice) fundamentale în domeniul egalității în drepturi și al nediscriminării.

Participarea procesuală a C.N.C.D. în baza art. 27 din O.G. nr. 137/2000R privește toate cauzele judecătorești, indiferent de obiectul concret al acestora (conflicte de muncă, anulare de acte administrative, reziliere de contracte, refuzul de soluționare a unor cereri sau alte pretenții, drepturi bănești etc.), care vizează *lato sensu* principiul nediscriminării, intentate pe rolul tuturor instanțelor de judecată competente material și teritorial de pe întreg teritoriul României.

În această împrejurare procesuală, forul consultativ-expert (C.N.C.D.) poate emite, *ex officio*, „puncte de vedere cadru-directive”, menite să învedereze legislația națională și comunitară antidiscriminare, respectiv mecanismul tehnico-juridic de interpretare și aplicare specific acestei legislații, sau, după caz, la solicitarea expresă a instanței (și în măsura în care dispune de toate aspectele de fapt și de drept, inclusiv de probele scrise și testimoniale administrate în cauza judiciară), „expertize - opinii juridice de specialitate”, în esență lucrări procesuale cu valoare de „consultanță judiciară” în domeniul egalității în drepturi și al nediscriminării.

Raportarea rezultatelor statistice

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a fost chemat în instanță, în calitate de for consultativ - „expert specializat”, în scopul formulării unor „puncte de vedere de specialitate” (lucrări procesuale cu valoare de „consultanță judiciară”) pentru un număr de aprox. 862 de cauze judecătorești aferente anului 2018, al căror obiect viza angajarea răspunderii civile delictuale (despăgubirea victimei) ca urmare a încălcării principiului nediscriminării.

Cauzele judecătorești (intentate atât în a.c., cât și anterior, dar a căror judecată s-a continuat și s-a produs în anul 2018) se clasifică statistic în raport cu obiectul acestora, după cum urmează:

- aprox. 1326 acțiuni cu obiect „drepturi bănești” în legătură cu încălcarea principiului nediscriminării;
- aprox. 988 acțiuni cu obiect cuprins la categoria „alte cereri” încălcarea principiului nediscriminării (conflicte de muncă, anulare act administrativ, reziliere contract, refuz soluționare cerere, pretenții - altele decât drepturile bănești/salariale - etc.).

Soluțiile pronunțate în cursul anului 2018 de către instanțele de judecată învestite cu angajarea răspunderii delictual-civile în materia nediscriminării (soluții aferente cauzelor intentate atât în a.c., cât și anterior, dar a căror judecată s-a continuat în anul 2018), la care C.N.C.D. a participat procesual în calitate de „expert specializat”, se raportează astfel:

- aprox. 1135 soluții de admitere;
- aprox. 1382 soluții de respingere.

Activitatea de avizare juridică și contractare

În cadrul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării s-a derulat în mod uzual și constant, prin intermediul Direcției Juridice, activitatea de acordare a avizului de legalitate atât pentru documentele juridice ale entității, respectiv pentru celelalte măsuri ce urmau a fi luate de către conducerea instituției sau de către structurile departamentale în exercitarea atribuțiilor și care estimau antrenarea răspunderii patrimoniale, cât și pentru contractele de achiziție publică, adecvat procedurilor specifice.

În perioada ianuarie - decembrie 2018, au fost supuse **avizării** un număr de 755 documente (adrese, mandate, ordine administrative, note de fundamentare, acorduri de parteneriat, protocoale de colaborare etc.).

Pe parcursul anului 2018 au fost lansate și încheiate un număr de 207 achiziții publice, astfel:

- 15 contracte de prestări servicii;
- 192 achiziții directe.

Exemple din cazuistica de contencios a C.N.C.D. aferentă anului 2018

Cazul nr. 1

1. Obiectul cauzei:

Prin autosesizarea nr. 2441/02.05.2017 și sesizarea nr. 2444/04.05.2017, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a reținut o situație în care, domnului I.P. – persoană cu dizabilitate vizuală, aflată împreună cu câinele ghid, i-a fost refuzat accesul în mijlocul de transport în comun aparținând S.C. Trans Polosam S.R.L., de către conducătorul auto O.I.D., pe motivul că nu poate transporta animale în mijlocul de transport.

2. Soluția dispusă de C.N.C.D.

Prin Hotărârea nr. 357/14.06.2017 emisă în dosarul nr. 2A/2017 conexasă cu 228/2017, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a dispus următoarele:

Aspectele sesizate întrunesc elementele constitutive ale unor fapte de discriminare, conform art. 2 alin. (1) și art. 10 lit. g) „refuzul accesului unei persoane sau a unui grup de persoane la serviciile oferite de companiile de transport în comun, prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace” din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;

Sancționarea contravențională cu avertisment a părților reclamate O.I.D și S.C. Trans Polosam S.R.L., prin reprezentant legal, conform art. 7 alin. (3) din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor;

Recomandarea către persoanele sancționate cu avertisment (S.C. Trans Polosam S.R.L., prin reprezentant legal și domnul O.I.D.), ca, pe viitor, să depună toate diligențele necesare pentru respectarea prevederilor incidente Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități. Transmiterea hotărârii adoptate în cauză către Inspectoratul Județean de Poliție Iași și Ministerul Afacerilor Interne „să informeze agenții de poliție din teritoriu, cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități prevăzute de Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități și de Legea nr. 221/2010 privind ratificarea de către Parlamentul României a Convenției ONU din 2006”;

3. Controlul judecătoresc aplicat Hotărârii C.N.C.D. nr. 357/14.06.2017 emisă în dosarul nr. 2A/2017 conexasă cu 228/2017.

Prin acțiunea formulată în fața Curții de Apel Iași – Secția Contencios Administrativ și Fiscal, reclamanta S.C. Trans Polosam S.R.L. a chemat în judecată Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, solicitând instanței de judecată să dispună: admiterea acțiunii, anularea Hotărârii Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării nr. 357/14.06.2017 ca fiind nelegală și netemeinică și obligarea pârâtei la plata cheltuielilor de judecată ocazionate litigiului.

4. Rezumatul criticilor reclamantei S.C. Trans Polosam S.R.L.:

Măsura dispusă de C.N.C.D. este o consecință exclusivă a unei nevoi firești de subordonare politică din partea reprezentantului legal al pârâtului, societatea reclamantă fiind sancționată pentru fapte necomise;

- Situația de fapt nu corespunde deloc celor reținute de pârâtul C.N.C.D., societatea reclamantă acționând exclusiv în mod legal;
- Nu a existat o dispută generată de o conduită discriminatorie față de persoana numitului I.P., șoferul O.I.D. nefiind determinat în comportamentul său de vreun criteriu de tipul handicapului sau a apartenenței la o categorie defavorizată a numitului I.P. și nici nu a făcut referiri la un astfel de criteriu;
- Persoanele cu handicap nu sunt excluse de la respectarea normelor imperative care reglementează circulația necomercială a animalelor de companie și care nu diferențiază în niciun fel dacă este vorba de un câine ghid sau de un altfel de animal;
- Acțiunea numitului O.I.D., șofer al Trans Polosam S.R.L. a cuprins exclusiv reacția de interdicere a călătoriei animalului de companie în mijlocul de transport în comun, în condițiile în care numitul P. nu respectase normele elementare menționate;
- Domnului P.I., persoană cu dizabilitate vizuală, nu i s-a restricționat dreptul de a

circula în mijlocul de transport în comun. Cu referire la animalul de companie – câinele ghid, și acestuia i s-a permis atât accesul cât și transportul, însă doar cu respectarea condițiilor legale;

- Niciunde în cuprinsul hotărârii contestate, nu este indicată fapta concretă săvârșită de subscrisa și care constituie contravenție în sensul dispozițiilor art. 10 alin. (1) lit. g) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, printr-o descriere concretă a acțiunilor/inacțiunilor proprii ale societății și care ar fi avut drept finalitate discriminarea numitului I.P.. Sancțiunea prevăzută de legea contravențională nu poate fi aplicată decât persoanei vinovate de săvârșirea faptei incriminate;
- În mod nejustificat, C.N.C.D. concluzionează că de săvârșirea faptelor se face vinovată societatea în condițiile în care, atât din circumstanțele obiective sau subiective în care se pretinde că a fost săvârșită fapta, nu reiese nicio legătură între societate și acțiunea/inacțiunea șoferului;
- În măsura în care nu există identitate între făptuitor (conducătorul auto O.I.D.) și persoana sancționată contravențional (Trans Polosam S.R.L.) se ridică problema legalității Hotărârii contestate.

5. Rezumatul apărărilor C.N.C.D.:

În conformitate cu prevederile art. 64 alin. (5) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, câinele-ghid care însoțește persoana cu handicap grav are acces liber și gratuit în toate locurile publice și în mijloacele de transport.

În considerarea prevederilor art. 50 din Constituția României potrivit cărora persoanele cu handicap se bucură de protecție specială, dispozițiile normelor privind câinii utilitari aprobate prin H.G. nr. 1059/2013, invocate de către reclamantă în apărarea sa, sunt lipsite de relevanță juridică pentru că au forță inferioară Legii nr. 448/2006 și, de asemenea, fiindcă se referă la alți câini. Câinele-ghid nu este un simplu câine domestic de companie, ci este un câine cu un rol important pentru persoanele cu dizabilități, fiind special instruit să efectueze un serviciu specific pentru a ajuta persoana cu handicap să se miște în siguranță și independent. De aceea, o societate care are ca obiect de activitate transportul public în comun nu trebuie să refuze accesul în vehicul al unei persoane cu handicap grav însoțită de un câine-ghid, intenția legiuitorului fiind cât se poate de clar exprimată în sensul că un asemenea câine-ghid, care însoțește persoana cu handicap grav, are acces liber în toate locurile publice și în mijloacele de transport.

Este important de subliniat că a refuza accesul câinelui-ghid într-un loc public ori într-un mijloc de transport în comun înseamnă a ignora rolul important pe care îl are câinele-ghid pentru nevăzător, ceea ce echivalează, în realitate, cu a refuza accesul persoanei însoțite de câine la serviciile publice. Aceasta este o formă evidentă de discriminare a persoanelor cu handicap grav, contrară dispozițiilor legale și judicios sancționată de C.N.C.D.

6. Soluția instanței de judecată:

Prin Sentința civilă nr. 56/26.04.2018 pronunțată în dosarul nr. 1031/45/2017, Curtea de Apel Iași – Secția Contencios Administrativ și Fiscal a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată formulată de reclamanta S.C. Trans Polosam S.R.L. împotriva Hotărârii nr. 357/14.06.2017 emisă de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în

dosarul nr. 2A/2017 conexat cu 228/2017, menținând ca temeinic și legal acest act administrativ-jurisdicțional, pe baza următoarelor considerente:

- Fapta descrisă întrunește, așa cum judicios a reținut C.N.C.D., elementele constitutive ale contravenției prevăzute de dispozițiile art. 2 alin. (1) și art. 10 lit. g) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, constând în refuzul accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de companiile de transport în comun – prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză;
- Accesul liber al câinilor-ghid înseamnă că, în situațiile în care este evident ce servicii oferă câinele-ghid persoanei însoțite, nu i se poate refuza accesul în locurile publice ori în mijloacele de transport în comun pe motiv că nu prezintă act de identitate al câinelui, acte privind starea de sănătate și pregătirea specială a acestuia și nici nu i se poate solicita să demonstreze capacitatea câinelui de a îndeplini sarcinile pentru care a fost pregătit;
- În prezenta cauză, din probele administrate, din cererea de chemare în judecată, din întâmpinare și din concluziile scrise depuse reiese că șoferul și pasagerii au avut chiar și în lipsa documentelor solicitate, reprezentarea clară a faptului că numitul P.I. este orb și că este însoțit de un câine-ghid instruit în mod corespunzător. Având în vedere că la dosarul cauzei nu există nicio probă din care să rezulte indicii că acel câine avea o stare de sănătate și igienă precară, era agresiv ori că P.I. nu ar fi fost în măsură să îl controleze efectiv, nu există niciun temei care să justifice solicitarea conducătorului auto de a-i fi prezentate dovezi care să ateste că P.I. este însoțit de un câine-ghid care nu reprezintă un risc pentru ceilalți pasageri;
- Nici teama pasagerilor nu constituie un motiv valabil pentru a justifica refuzul accesului cu câinele-ghid. Teamă de câini nu poate duce la îndepărtarea persoanei care folosește câinele-ghid din mijlocul de transport în comun în condițiile în care nu există elemente în temeiul cărora să se poată trage concluzia că acel câine a fost scăpat de sub control. Pe de altă parte, dreptul persoanei cu handicap grav de a fi însoțit de un câine-ghid este opozabil tuturor, inclusiv celorlalți pasageri dintr-un mijloc de transport.

La data elaborării Raportului, cauza se află pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal ca urmare a recurării Sentinței civile nr. 56/26.04.2018 de către reclamanta S.C. Trans Polosam S.R.L.

Cazul nr. 2

1. Obiectul cauzei:

Obiectul sesizării petentului M.I.T. – persoană diagnosticată cu boală cronică necontagioasă (psoriazis) îl constituie declararea ca „inapt” din punct de vedere medical la ocuparea, prin concurs, a unui post de asistent medical generalist în cadrul Penitenciarului Baia Mare, în ideea în care ocupase acest post, însă în baza unui contract de prestări servicii.

2. Soluția dispusă de C.N.C.D.

Prin Hotărârea nr. 532/04.10.2017 emisă în dosarul nr. 143/2017, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a dispus următoarele:

- Declararea petentului ca inapt pentru a participa la concursul pentru ocuparea postului de asistent medical din cauza unei boli cronice necontagioase, care nu împiedică îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, reprezintă discriminare conform art. 2 alin. (1) și art. 8 alin. (2) coroborat cu art. 5 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- Aplică sancțiunea de avertisment în condițiile art. 5 alin. (2) lit. a), art. 6 și art. 7 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor;
- Recomandă Agenției Naționale a Penitenciarelor și Ministerului Justiției să inițieze revizuirea Ordinului nr. M55-107-2587/C-10357-210-496-831/30.04.2014, în sensul de a stabili concret baremurile medicale pentru diferitele categorii de persoane angajate în penitenciare;
- O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților și Ministerului Justiției.

3. Controlul judecătoresc aplicat Hotărârii C.N.C.D. nr. 532/04.10.2017 emisă în dosarul nr. 143/2017.

Prin acțiunea formulată în fața Curții de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal, reclamanta Administrația Națională a Penitenciarelor a chemat în judecată pe Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și M.I.T., solicitând instanței de judecată să dispună anularea Hotărârii nr. 532/04.10.2017 emisă de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în dosarul nr. 143/2017.

4. Rezumatul criticilor reclamantei Administrația Națională a Penitenciarelor:

Domnul M.I.T. a candidat în primul rând pentru încadrarea în corpul agenților de penitenciare, respectiv funcționar public cu statut special, fiind declarat „inapt” pentru îndeplinirea atribuțiilor acestei funcții și nu pentru atribuțiile de asistent medical pentru care își poate desfășura în continuare activitatea prin contract prestări servicii medicale;

Criteriile cuprinse în acest ordin au în vedere faptul că posturile pentru care se concurează sunt de personal militar sau de funcționar public cu statut special, fost militar până în septembrie 2004, țin seama și de faptul că, statutul, specificul activității, drepturile și îndatoririle pe care le incumbă calitatea de angajat al sistemului de apărare, trebuie să includă starea de sănătate necesară ocupării lor, că trebuie să corespundă acestor criterii;

Afecțiunea cu care este diagnosticat dl. M., afecțiune cu evoluție progresivă, inclusiv sub tratament, nu are în vedere numai starea prezentă, ci și numeroasele complicații pe care le poate avea această boală în evoluția sa, cu siguranță în lipsa tratamentului, unele dintre aceste complicații putând fi invalidate și împiedicându-l să desfășoare activitățile specifice de funcționar public cu statut special;

Potentul a efectuat până la data concursului, prin contract de colaborare cu Penitenciarul Baia Mare, activități de specialitate, respectiv atribuții de asistent medical și nu de

funcționar public cu statut special, funcție pentru care candida, ceea ce implică alte drepturi și îndatoriri, stabilite prin prevederi legale speciale.

5. Rezumatul apărărilor C.N.C.D.:

Reclamanta Administrația Națională a Penitenciarelor nu oferă o explicație plauzibilă, în sensul în care petentul M.I.T. nu ar putea, din cauza bolii cronice necontagioase de care suferă (psoriazis) să îndeplinească toate obligațiile prevăzute de dispozițiile art. 48 din Legea nr. 293/2004 privind Statutul funcționarilor publici cu statut special din Administrația Națională a Penitenciarelor.

Se poate reține drept criteriu al faptelor de discriminare săvârșite de reclamanta Administrația Națională a Penitenciarelor asupra petentului M.I.T. boala cronică necontagioasă a acestuia (psoriazis), fapt care a condus la imposibilitatea încadrării acestuia ca funcționar public cu statut special (asistent medical generalist) în cadrul Penitenciarului Baia Mare.

Se poate reține existența unui raport de cauzalitate între faptele imputate – declararea ca „inapt” pentru îndeplinirea atribuțiilor de funcționar public cu statut special în cadrul Penitenciarului Baia Mare cu consecința imposibilității încadrării și criteriul constatat – boală cronică necontagioasă, în sensul în care boala cronică necontagioasă de care suferă petentul M.I.T., respectiv psoriazis, a constituit mobilul/cauza tratamentului diferențiat aplicat de către reclamanta Administrația Națională a Penitenciarelor asupra acestuia.

Prin declararea ca „inapt” pentru îndeplinirea atribuțiilor de funcționar public cu statut special în cadrul Penitenciarului Baia Mare cu consecința imposibilității încadrării, petentul a fost în imposibilitate de a-și mai exercita profesia fiind lipsit astfel și de mijloacele necesare existenței.

6. Soluția instanței de judecată:

Curtea de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal, prin Sentința civilă nr. 2560/2018 pronunțată în dosarul nr. 8779/2/2017, a respins ca neîntemeiată acțiunea formulată de Administrația Națională a Penitenciarelor, pe baza următoarelor considerente principale:

Pe de o parte, în absența unei analize a afecțiunii medicale corelate cu postul ce urma a fi ocupat prin concurs, nu se poate susține din partea reclamantilor o eventuală justificare obiectivă a unui scop legitim.

Pe de altă parte, prin aplicarea automată a ordinului comun oricărei specialități și funcții publice cu statut special, fără o analiză concretă a bolii constatate și a modului în care aceasta ar putea împiedica desfășurarea raportului de serviciu ulterior, se depășește ceea ce este adecvat și necesar atingerii scopului legitim.

Din aceste considerente, Curtea a constatat că punctele 1 și 2 ale dispozitivului hotărârii C.N.C.D. nr. 532/2017, au fost adoptate cu respectarea dispozițiilor legale incidente.

Sentința civilă nr. 2560/2018 pronunțată de Curtea de Apel București a fost recurată și se află pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Cazul nr. 3

1. Obiectul cauzei:

Prin petiția înregistrată la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, petentul M.V. consideră discriminatorie neadaptarea stațiilor de metrou la nevoile persoanelor cu dizabilități locomotorii, dând exemplu stația de metrou Eroilor 1.

2. Soluția dispusă de C.N.C.D.

Prin Hotărârea nr. 11/10.01.2018 emisă în dosarul nr. 555/2017, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a dispus următoarele:

- respinge excepția de necompetență materială invocată de partea reclamată conform art. 28 – 32 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor;
- admite excepția lipsei calității procesuale active având în vedere prevederile art. 20 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- neadaptarea stațiilor de metrou pentru accesul persoanelor cu dizabilități reprezintă o discriminare conform art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 10 lit. g) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu art. 22, art. 62 și art. 64 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, respectiv art. 9, art. 19 și art. 20 din Convenția privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, ratificată de România prin Legea nr. 221/2010;
- recomandă părții reclamate ca, în termen de trei luni, să acceseze toate stațiile de metrou pentru persoanele cu dizabilități și solicite Primăriei Municipiului București să ofere sprijinul necesar realizării accesibilizării, iar Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială respectiv Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități să aplice cu strictețe prevederile legale atât față de societățile de transport, cât și față de autoritățile publice locale care încalcă prevederile legale;
- monitorizarea implementării recomandării conform art. 19 alin. (1) lit. d) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- o copie a prezentei hotărâri se va comunica părților, Primăriei Municipiului București, Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială, Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități.

3. Controlul judecătoresc aplicat Hotărârii C.N.C.D. nr. 11/10.01.2018 emisă în dosarul nr. 555/2017.

Prin acțiunea formulată în fața Curții de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal, reclamanta Societatea Metrorex S.A. a chemat în judecată Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, solicitând instanței de judecată să dispună anularea în parte a Hotărârii nr. 11/10.01.2018 a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, respectiv anularea punctelor 3, 4, 5 și 6 din hotărâre, ca netemeinice și nelegale.

4. Rezumatul criticilor reclamantei Societatea Metrorex S.A.:

Din lecturarea petiției, se observă că petentul nu face dovada calității procesuale active, motivată de faptul că acesta nu dovedește interesul în prezenta cauză.

Raportat la îndeplinirea condițiilor necesare existenței discriminării, aspectele invocate în cuprinsul petiției de către domnul V. M. nu se circumscriu prevederilor art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, situație în raport de care rezultă clar lipsa de obiect a sesizării raportat la domeniul de aplicare a prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;

Metrorex are în desfășurare încă din anul 2014 investiția „Facilități pentru accesul persoanelor cu handicap în rețeaua de metrou București”;

Prin punctele 3 și 4 din hotărâre, C.N.C.D. stabilește o situație ruptă de realitatea materială și obiectivă, aducând astfel atingere prestigiului și imaginii Societății Metrorex S.A. prin stabilirea unor concluzii privind existența și menținerea față de persoanele protejate prin Legea nr. 448/2006;

Conținutul măsurii dispuse în cadrul recomandării este neîntemeiată, nu are caracter real și material posibil în raport de termen, pe de o parte, și pe de altă parte, de realitatea obiectivă atâta timp cât Consiliul, fără niciun fel de documentare tehnică, organizatorică și legal posibilă, în raport de condiționalitățile tehnice și financiare, a stabilit un termen aleatoriu, imposibil de realizat.

5. Rezumatul apărărilor C.N.C.D.:

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, în calitatea sa de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, a analizat situația prezentată prin prisma respectării și aplicării de către partea reclamată, Societatea Metrorex S.A., a principiului nediscriminării și al tratamentului egal în ceea ce privește accesul persoanelor cu dizabilități locomotorii în stațiile și trenurile de metrou, chiar dacă a fost admisă excepția lipsei calității procesuale active a petentului M.V..

Prin neadaptarea stațiilor de metrou pentru accesul persoanelor cu dizabilități locomotorii, practic a fost refuzat accesul acestei categorii de persoane la serviciile oferite de către Societatea METROREX S.A., fiind refuzată acordarea drepturilor stabilite de legislație, devenind incidente, astfel, prevederile art. 10 lit. g) și h) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

La data de 10.01.2018 (data emiterii Hotărârii nr. 11/10.01.2018), 45 de stații de metrou din 51 sunt accesibilizate la nevoile persoanelor cu dizabilități locomotorii prin lifturi și platforme, însă restul de 6 (Pantelimon, Mihai Bravu, Eroilor 1, Obor, Piața Muncii, Dristor 2 și Tineretului) sunt inaccesibile persoanelor cu dizabilități locomotorii.

Neadaptarea tuturor stațiilor de metrou la nevoile persoanelor cu dizabilități locomotorii reprezintă discriminare directă, întrucât se creează o deosebire pe criteriul dizabilității, care are ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului de a beneficia de serviciile oferite în domeniul transportului public în comun.

6. Soluția instanței de judecată:

Curtea de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal, prin Sentința civilă nr. 3496/05.09.2018 pronunțată în dosarul nr. 1257/2/2018, a respins acțiunea formulată de reclamantul Societatea Metrorex S.A. în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării ca neîntemeiată, pe baza următoarelor considerente:

- în acord cu autoritatea pârâtă, Curtea reține întrunirea cumulativă a elementelor privind un tratament de deosebire, restricție, excludere, preferință între persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate diferit datorită unuia dintre criteriile prevăzute de lege și care au ca scop restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice domenii ale vieții publice întrucât neasigurarea accesului la toate mijloacele de transport în comun a persoanelor cu dizabilități locomotorii, creează o deosebire pe criteriul dizabilității, care are ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului de a beneficia de serviciile oferite în domeniul transportului în comun fără ca tratamentul diferențiat să fie justificat obiectiv de un scop legitim;
- motivele prezentate de reclamantă referitoare la situația neaccesibilizării celor 6 stații de metrou nu pot fi primite în condițiile în care chiar aceasta arată că anumite lucrări au fost sistate iar la altele s-a renunțat, fără a fi prezentate justificări pertinente. Esențial este faptul că persoanele cu dizabilități de ordin locomotor nu pot utiliza 6 dintre cele 52 de stații de metrou existente la nivelul municipiului București, în condițiile în care stațiile în cauză au fost inaugurate în perioada 1979-1991 iar lucrările pentru dotarea cu echipamente de accesibilizare au început încă din anul 2010;
- faptul că s-a recomandat părții reclamate Metrorex S.A. ca, în termen de 3 luni, să accesibilizeze toate stațiile de metrou are rol exclusiv de recomandare cu caracter de îndrumare, fără forță juridică obligatorie, iar nerespectarea acestui termen nu atrage sancțiuni. Pe cale de consecință, pretinsul caracter nerezonabil al termenului nu poate atrage anularea, nici măcar parțială, a Hotărârii nr. 11/10.01.2018.

La data elaborării Raportului, cauza se află pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, ca urmare a recurării Sentinței civile nr. 3496/05.09.2018 de către reclamanta Societatea Metrorex S.A., cu termen în data de 18.02.2021.

Cazul nr. 4

1. Obiectul cauzei:

Petentul reclamă faptul că a fost nevoit să plece din incinta unui restaurant și nu a fost servit din cauza orientării sexuale.

2. Soluția dispusă de C.N.C.D.

În urma analizării întregii documentații aflate la dosar, a lucrărilor de specialitate (audieri, solicitări puncte de vedere), Colegiul director al C.N.C.D., prin hotărârea a cărei anulare se

solicită, a decis: constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu potrivit prevederilor cuprinse în art. 2 alin. 1, art. 10, lit. f, coroborate cu prevederile cuprinse în art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările ulterioare și s-a dispus sancționarea reclamatului cu amendă contravențională în valoare de 5000 lei

3. Argumente de fapt și drept relevante

Împotriva actului administrativ-jurisdicțional emis de C.N.C.D., reclamanta a formulat o contestație, criticându-l pentru netemeinicie și nelegalitate.

În apărare, reclamanta a arătat că petentul a sesizat un comportament discriminatoriu, individualizat de către acesta, prin refuzul accesului la serviciile oferite de restaurantul reclamat și care are legătură cu respectarea dreptului la demnitatea personală (art. 15 din O.G. 137/2000R)

Reclamanta a mai susținut că:

- declarațiile martorilor nu pot fi acceptate ca probe în cauză, fiind pretins a fi fost săvârșite după termenul legal de un an de la săvârșirea faptei;
- menționează lipsa unor dovezi de discriminare, în afara de declarația martorei C.A.M. (acest fapt nu poate constitui temei de sancționare);
- afirmația petentului legată de faptul că frecventează locația de peste 8 ani și că trăsăturile sale fizice indică natura sa sexuală este însă contrazisă de declarația martorei C.A.M. care relatează că „până în acea seară nu avea nicio confirmare despre orientarea sexuală a domnului D. T.”;
- din relatarea unei alte martore rezultă că cel puțin un ospătar se bucura de prezența petentului, aceste afirmații contradictorii neputând fi primite drept probe ale unei discriminări;
- petentul nu a sesizat niciodată conducerea societății despre fapte săvârșite de angajați în orele de program, despre atitudini sau gesturi din care să se deducă direct sau indirect că ar fi fost discriminat.

4. 4. Soluția instanței de judecată

Instanța de fond a respins, definitiv, ca nefondată cererea judecătorească formulată împotriva hotărârii emise de C.N.C.D., reținând, în principal, faptul că reclamanta nu a reușit să dovedească că nu a încălcat principiul egalității de tratament prin acordarea acelorași servicii atât petentului precum și celorlalți clienți ai restaurantului.

Cazul nr. 5

1. Obiectul cauzei:

Prin petiția înregistrată la C.N.C.D., petenta arată că partea reclamată de discriminare a afirmat la o ședință cu angajații următoarele: *„I have been given the authority to be the Director of all Eastern Europe in the sense i can do what i want to”, „and I’m in a position right now, I wrote an email to all of you the other day, that right now, I don’t give shit*

in local legislation”, „whole republic of Romania, you are fucking stupid”; „Romania is going to go down in pace. Nobody wants to invest in a country with people like this, „by the way I am recording this conversation”, „Today Mobex is coming here. What an idiot. Such a Bastard. And I am very, very discriminating, I am I’m very discriminating. What an idiot. It’s exactly that stereotype of the person that you have in Romania”, „he’s just like the rest of them, like Romus, Amismib, like all idiots”, „I’ve said exactly what I think.”¹

Totodată, postul petentei a fost restructurat, după care unui coleg aflat în situație similară i s-au acordat două salarii compensatorii, în timp ce petentei, din motive legate de genul acesteia, nu i s-au acordat aceste salarii.

2. Soluția/Hotărârea C.N.C.D.

În urma analizării întregii documentații aflate la dosar, a lucrărilor de specialitate (audieri, solicitări puncte de vedere), Colegiul director al C.N.C.D. a decis că: afirmațiile făcute de reclamant reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate, conform dispozițiilor art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 ale O.G. nr. 137/2000, aplicându-se amendă contravențională în cuantum de 5000 lei; de asemenea s-a reținut că, neacordarea salariilor compensatorii la concedierea persoanelor de sex feminin, în timp ce se acordă persoanelor de sex masculin, reprezintă discriminare conform prevederilor art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 7 din același act normativ, aplicându-se amendă contravențională în cuantum de 2000 lei.

3. Argumente de fapt și drept relevante

Împotriva actului administrativ-jurisdicțional emis de C.N.C.D., reclamanta a formulat contestație, criticându-l pentru netemeinicie și nelegalitate.

Cu privire la criticile acțiunii judecătorești, C.N.C.D. a arătat instanței judecătorești faptul că declarațiile făcute în cadrul unei ședințe nu pot fi încadrate în limitele dreptului la libertate de exprimare corelativ obligației de a nu discrimina, astfel cum este reglementat principiul nediscriminării atât în legislația națională, cât și în legislația europeană.

Declarațiile făcute în timpul ședinței reprezintă o diferențiere clară, care are la bază unul din criteriile interzise, mai exact „criteriul naționalității” și are ca efect încălcarea dreptului la demnitate. (al tuturor cetățenilor de naționalitate română)

4. Soluția instanței judecătorești

Instanța de fond a respins ca nefondată cererea formulată de reclamant împotriva actului emis de C.N.C.D., îmbrățișând întru totul apărările Consiliului.

La data realizării Raportului C.N.C.D., cauza se afla în faza de recurs pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

¹ În acest sens reținem că reclamantul cu ocazia unei ședințe, a afirmat că legislația românească este „de rahat”, cetățenii României stupizi, nimeni nu dorește să investească într-o țară cu un astfel de popor.

Situația statistică a dosarelor primite de Serviciul Inspecție și Analiză, în anul 2018, în vederea comunicării amenzilor organelor fiscale competente

În anul 2018, din cauza personalului insuficient din cadrul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Serviciul Inspecție și Analiză a continuat să centralizeze dosarele în care s-au aplicat sancțiuni cu amendă contravențională și să urmărească dacă hotărârile din dosarele respective au fost contestate, în vederea executării acestora. În situația necontestării, Serviciul Inspecție și Analiză a comunicat organelor fiscale competente, în vederea executării, hotărârile Colegiului Director în care s-au aplicat sancțiuni cu amendă contravențională.

În anul 2018, Serviciul Inspecție și Analiză a primit, din partea Colegiului director al Consiliului, un număr de 14 dosare, în vederea comunicării amenzilor către organele fiscale competente. De asemenea, Serviciul Contencios Juridic și Expertize a transmis Serviciului Inspecție și Analiză, în același scop, un număr de 6 dosare.

Raport privind activitatea Structurilor Teritoriale în anul 2018

BIROUL TERITORIAL MUREȘ

1. Asistență juridică și de specialitate acordată petenților

În cursul anului 2018, Biroul Teritorial Mureș a acordat 56 de audiențe și consultanțe de specialitate persoanelor interesate de domeniile reglementate de O.G.137/2000 și în alte domenii în care s-au formulat plângeri și sesizări privind discriminări la locul de muncă, discriminări pe criteriul etnie, religie sau gen, dreptul de proprietate, accesul la angajare în muncă, neacordarea de drepturi bănești, dreptul la demnitate, drepturile persoanelor cu dizabilități, tratamentul diferențiat al ANI în sancționarea aleșilor locali pentru care s-au constatat incompatibilități.

2. Petiții și sesizări primite

Pe parcursul anului 2018, la nivelul Structurii Teritoriale Mureș a fost primit un număr de 13 petiții/sesizări dintre care:

1.	Petiții/sesizări privind drepturi bănești	1
2.	Petiții/sesizări privind posibile discriminări pe criteriul etnie	6
3.	Petiții/sesizări privind potențiale discriminări pe criteriul gen	1
4.	Petiții/sesizări privind potențiale discriminări pe criteriul vârstă	2
5.	Petiții/sesizări privind potențiale discriminări pe criteriul boală cronică necontagioasă	1

În perioada ianuarie – decembrie 2018, au fost selectate 985 articole din presa regională care au conținut cuvinte cheie în domeniile în care își desfășoară activitatea C.N.C.D.

BIROUL TERITORIAL BUZĂU

În cursul anului 2018, la nivelul Structurii Teritoriale Buzău s-au prezentat peste 150 de persoane care au solicitat sprijin juridic în probleme legate de situații discriminatorii. Problemele semnalate au fost diverse, însă cele mai frecvente au fost cele legate de:

- discriminarea la locul de muncă, care include hărțuirea sexuală, hărțuirea și abuzurile superiorilor;
- criteriul etniei, care include discriminarea în spațiul public, discriminarea privind accesul în anumite spații publice, accesul la servicii, discriminarea la angajare;
- incluziune socială, refuzul unor instituții de a pune în aplicare anumite ordine sau regulamente;
- discriminarea în mediul școlar, care include atât fenomenul de bullying, cât și segregarea elevilor, dar și lipsa de toleranță venită atât din partea elevilor, cât și a profesorilor și a părinților elevilor;
- discriminarea privind postările din spațiul public, în special Facebook.

La nivelul Structurii Teritoriale Buzău au fost acordate 180 de audiențe și consultanțe de specialitate.

Criteriile care au făcut obiectul activității de acordare a consultanței juridice au fost: etnie, discriminare salarială, hărțuire, hărțuire sexuală, victimizare, discriminare la angajare, hărțuire în spațiul public, analfabetism, acces locuri publice, discriminare în școală, bullying, orientare sexuală, handicap, acces la servicii publice.

Printre activitățile de prevenire a fenomenului discriminării pot fi enumerate campaniile de informare în Primăria Calvani, școala Mihail Kogălniceanu, prin programul „Tu ce etichetă crezi că porți”(având ca beneficiari elevi de clasa a VIII-a), Liceul Teoretic Beceni, Bursa locurilor de muncă Buzău cât și continuarea colaborării cu Asociația Forum Art, Instituția Prefectului Județului Buzău, AJOFM Buzău, Inspectoratul Școlar Județean Buzău, Inspectoratul Teritorial de Muncă Buzău.

Asigurarea stagiului de practică pentru studenți în anul 2018

Pe parcursul anului 2018, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin Direcția Juridică – Serviciul Juridic, Contencios și Contracte a asigurat desfășurarea stagiului de practică pentru 38 de studenți de la următoarele instituții de învățământ superior: Universitatea din București – Facultatea de Drept, Facultatea de Științe Politice și Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea „Titu Maiorescu” – Facultatea de Drept și Universitatea Româno – Americană – Facultatea de Drept.

În cadrul acestei activități, instructorii de practică ai C.N.C.D. au prezentat studenților participanți informații cu privire la noțiunea de discriminare, tipuri de discriminare, organizarea și funcționarea Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării: organigramă, atribuții, procedura de soluționare a petițiilor, sancțiuni aplicate, programe organizate în scopul prevenirii și combaterii discriminării precum și procedura de contestare a hotărârilor C.N.C.D. în fața instanțelor judecătorești. De asemenea, studenții aflați în stagiul de practică au avut posibilitatea de a participa la ședințele instanței de

judecată alături de consilierul juridic al C.N.C.D., în dosare care au avut ca obiect anularea hotărârilor C.N.C.D.

În cadrul stagiului de practică s-au desfășurat și exerciții practice astfel încât studenții să conștientizeze efectele negative ale discriminării asupra oamenilor.

La finalul stagiului de practică, studenții participanți au primit din partea C.N.C.D. adeverințe de practică, care au atestat faptul că aceștia s-au dovedit interesați de domeniul de activitate al instituției, că au respectat programul stagiului de practică și indicațiile trasate de către instructori, că au studiat materialele recomandate și au solicitat informații care să-i ajute în înțelegerea complexității fenomenului combaterii discriminării.

Exemple din jurisprudența constatărilor Colegiului director al C.N.C.D

Discriminare directă. Accesul la educație și formare profesională. Categorie defavorizată

Refuzul unității școlare de a admite o persoană de 21 de ani, absolvent de 6 clase, condamnat penal la o pedeapsă a cărei executare este suspendată sub supraveghere, cu obligația să urmeze un curs de pregătire școlară sau de calificare profesională, la programul „A doua șansă” constituie un tratament diferențiat pe criteriul social, de persoană condamnată.

Obligația de a urma un curs de pregătire școlară sau de calificare profesională a fost impusă prin sentința instanței de judecată, prin care s-a dispus condamnarea persoanei de 21 de ani.

■ (Hotărârea CNCD nr. 401/10.10.2018)

Discriminare directă. Dreptul la locuire. Apartenență etnică, grup social defavorizat

Fapta autorității locale, Primăria Alba Iulia, de a evacua un grup de persoane, grup vulnerabil, din 33 de garsoniere proprietate privată a UAT Alba Iulia / Consiliul Local Alba Iulia, fără acordarea unei acomodări alternative constituie o formă de discriminare directă pe criteriul apartenenței la un grup social defavorizat, respectiv apartenență etnică, încălcându-se dreptul la locuire.

În speță, Colegiul director a realizat aplicarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, care a decis că „în circumstanțele particulare ale cazului, având în vedere durata îndelungată a locațiunii reclamanților și familiile acestora, principiul proporționalității presupune considerarea particulară a consecințelor pe care le produce evacuarea și riscul familiilor de a rămâne fără nicio locuință. În cazul evacuării romilor sau nomazilor, ca membrii ai unei minorități vulnerabile, se impune acordarea unei acomodări alternative în cazul evacuării. Consecințele produse de evacuare și vulnerabilitatea persoanelor supuse evacuării nu au fost luate în considerare de către autorități înainte de demararea procedurilor de evacuare sau de către instanțele de judecată (cauza Winterstein și alții v. Franța).

Curtea Europeană a Drepturilor omului a reținut că statutul de grup defavorizat trebuie să constituie un factor considerabil în analiza măsurilor ce au legătură cu locațiunea neautorizată, iar dacă mutarea sau evacuarea este necesară, constituie un factor relevant și în deciziile ce privesc timpul, modalitățile, și posibilitățile de acomodare alternativă. Aceste aspecte nu au fost însă considerate în cauză de autoritățile locale.”

■ (Hotărârea CNCD nr. 454 din 19.11.2018)

Discurs de ură. Dreptul la demnitate umană. Apartenență etnică

Următoarea declarație a moderatorului de televiziune: „[...] Nu! Limba română nu este o limbă nici măcar tolerată. Nu există așa ceva nicăieri în lume. De parcă, dacă mă duc în Filipine sau Japonia sau Insula Komodo, ar trebui să știu limba de acolo... evident că nu! Deci, acea doamnă și respectivul magazin ar fi servit orice cetățean din orice lume care se adresează stâlcit în orice limbă, numai să nu fie limba română. [...]” constituie o formă de incitare la ură, pe criteriul de apartenență etnică, încălcându-se dreptul la demnitate umană.

■ (Hotărârea CNCD nr. 400/17.10.2018)

Discriminare directă. Dreptul la educație, dreptul la demnitate umană. Dizabilitate

Refuzul Primăriei Ploiești și a Consiliului Județean Prahova de a accesibiliza transportul în comun pentru persoane cu dizabilități, constituie discriminare directă și încalcă dreptul unei persoane în vârstă de 17 ani, cu grad de handicap grav, cu asistent permanent, de a avea acces la educație. Copilul în speță, cu domiciliul într-o localitate aflată la 20 de km distanță de Municipiul Ploiești a fost pus în imposibilitatea de a urma cursurile unei clase cu profilul de matematică-informatică a unui colegiu din Ploiești, din cauza lipsei adaptării mijloacelor de transport în comun, pentru persoanele cu dizabilități locomotorii.

■ (Hotărârea CNCD nr. 417/2018)

Discurs de ură, sexist. Dreptul la demnitate umană. Gen

Declarațiile publice ale unui formator de opinie (T.S.A.O.) prin care insinuează că există o „perioadă specifică zonei feminine” (menstruația), care poate să afecteze capacitatea femeilor de a decide, fiind îngrijorat de soarta Guvernului constituie discriminare directă, discurs de ură, comportament sexist, prin care se creează o atmosferă ostilă, degradantă, umilitoare la adresa femeilor.

Prin întrebarea formulată, T.S.A.O. lasă să se înțeleagă că, dacă femeile aflate la conducerea ministerelor ar avea menstră în același timp, Guvernul României ar avea de suferit.

Prin afirmațiile sale, T.S.A.O. consolidează stereotipurile de gen potrivit cărora femeile nu mai sunt raționale atunci când sunt la menstruație, susținând astfel că femeile își pierd calitățile, aptitudinile și competențele profesionale din cauza naturii lor biologice, argumente de altfel demne de secolul XIX-lea, când femeilor nu li se acordau drepturi civile sau politice, fiind considerate ființe inferioare bărbaților și care nu pot rămâne nesancționate într-un stat democratic.

■ (Hotărârea CNCD nr. 231/20.06.2018)

Discriminare indirectă. Accesul la serviciile publice administrative și juridice, de sănătate, la alte servicii, bunuri și facilități. Criteriul de apartenență etnică

Art. 1 din Hotărârea nr. 192/2017 a Consiliului Local al Municipiului Focșani prin care se condiționează acordarea de ajutoare sociale (ajutoare de urgență și a prestațiilor financiare excepționale familiilor și persoanelor care se află în situații de necesitate deosebite) de lipsa unei datorii la bugetul local, constituie o formă de discriminare indirectă, pe criteriul de apartenență la o categorie socială vulnerabilă, respectiv pe criteriu de apartenență etnică (romi), prin care se încalcă dreptul la asistență socială.

Consiliul Local al Municipiului Focșani, prin adoptarea actului administrativ în cauză, a adăugat la lege. Astfel, art. 28 alin. 2 Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat prevede că *„primarii pot acorda ajutoare de urgență familiilor și persoanelor care se află în situații de necesitate cauzate de calamități naturale, incendii, accidente, precum și pentru alte situații deosebite, stabilite prin hotărâre a consiliului local”*. Legea nu condiționează acordarea asistenței sociale anterior citate de plata integrală a datoriilor către autoritatea locală.

■ (Hotărârea CNCD nr.489/11.12.2018)

Discriminare directă. Hărțuire. Accesul la servicii bancare. Dizabilitate

Refuzul unității bancare de a elibera cardul de pensie titularului, persoană cu dizabilități, respectiv curatorului persoanei cu dizabilități constituie o formă de discriminare directă prin care se încalcă dreptul persoanei în cauză de a avea acces în condiții de egalitate la servicii bancare, pe criteriul de dizabilitate. În consecință, curatorul persoanei cu dizabilități a fost nevoit să se deplaseze personal la bancă pentru a efectua retrageri și operațiuni din cont. Prin tratamentul în cauză, unitatea bancară a creat o atmosferă ostilă, degradantă, umilitoare (hărțuire) la adresa persoanei cu dizabilități, titularul contului dar și curatorului acestuia.

■ (Hotărârea nr. 97 din 07.03.2018)

Incitare la ură etnică. Dreptul la demnitate umană. Etnie

Scandările „afară, afară, cu ungurii din țară” proferate cu ocazia partidelor de fotbal Dinamo București – Sepsi OSK (21.08.2017), CSM Politehnica Iași – Sepsi OSK (28.08.2017) și CFR Cluj – CSU Craiova (10.09.2017), constituie discriminare directă, un discurs de incitare la ură etnică, prin care se încalcă demnitatea umană a cetățenilor români care aparțin minorității maghiare.

Atitudinea pasivă a Federației Române de Fotbal față de manifestările mai sus prezentate,

atrage răspunderea juridică a acesteia pentru săvârșirea faptelor de discriminare directă, incitare la ură.

■ (Hotărârea CNCD nr. 164 din 25.04.2018)

Discriminare directă, încălcarea obligației de confidențialitate a diagnosticului. Încălcarea dreptului la demnitate umană. Boală cronică necontagioasă, HIV-SIDA

Informarea opiniei publice prin emisiunea „Acces Direct” din data de 30.03.2017 despre boala cronică necontagioasă (HIV-SIDA) a trei persoane, constituie o formă de discriminare directă, prin care s-a încălcat dreptul la demnitate a persoanelor în cauză. În urma nerespectării confidențialității diagnosticului, victimele au fost supuse unor forme de excludere socială, unul dintre ei fiind chiar concediat.

CNCD a aplicat sancțiunea amenzii contravenționale în cuantum de 3.000 de lei.

■ (Hotărârea CNCD nr. 181 din 09.05.2018)

Discriminare indirectă. Egalitate în materie de angajare și profesie. Limbă

Anunțul de concurs al Primăriei Municipiului Satu-Mare, prin care s-a solicitat condiția de cunoaștere a limbii maghiare pentru concursul de ocuparea a unui post de consilier juridic, fără ca în fișa postului să fie incluse activități de relații cu publicul sau alte activități care să justifice printr-un scop legitim condiții cunoașterii limbii mai sus amintite, constituie o faptă de discriminare indirectă, prin care se încalcă egalitatea în materie de angajare și profesie, pe criteriul de limbă.

Reclamatului s-a aplicat sancțiunea amenzii contravenționale în cuantum de 2.000 de lei.

■ (Hotărârea CNCD nr. 218/06.06.2018)

Discriminare directă. Accesul la serviciile publice administrative și juridice, de sănătate, la alte servicii, bunuri și facilități. Criteriu: statut social, venit

Decizia Primăriei Sect. 4, București de a stabili tarife de salubritate în mod diferențiat, în funcție de venitul cetățenilor (un tarif pentru cei care au un venit sub 2.000 de lei, și un alt tarif pentru cei care au peste 2.000 de lei – pentru cei cu venituri de peste 2.000 de lei, taxa de salubritate este dublă), constituie o faptă de discriminare directă, prin care e încălcat accesul în condiții de egalitate la serviciile publice administrative și juridice, la alte servicii, bunuri și facilități.

■ (Hotărârea CNCD nr. 458 din 05.12.2018)

Prevenirea faptelor de discriminare

Festivalul Internațional de Film Documentar și Drepturile Omului „One World Romania” - Ediția a XI-a

În urma Acordului de parteneriat nr. 15.134 din 05 februarie 2018 încheiat cu Asociația One World Romania, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a contribuit la desfășurarea Festivalului Internațional de Film Documentar și Drepturile Omului – One World Romania, ediția a XI-a”, desfășurat în perioada 15–26 martie 2018, la București.

Festivalul Internațional de Film Documentar și Drepturile Omului ”One World Romania” - Ediția a XI-a – a adunat un public de 13.100 de persoane și a prezentat un număr de 95 de documentare din 39 de țări, dintre care 77 de filme în premieră națională, 2 în premieră mondială și 2 în premieră europeană.

Pe durata festivalului au fost organizate în total 170 de proiecții. O serie de 35 de evenimente speciale a completat programul festivalului, printre care dezbateri, massterclass-uri și prelegeri, expoziții foto și instalații multimedia, lecturi de poezie, lansări de DVD-uri și cărți, bibliotecă vie LGBTQ, spectacol de teatru, concerte și petreceri. Peste 170 de invitați străini și români – regizori de film, producători, protagoniști, artiști, experți și activiști pentru drepturile omului. Festivalul s-a desfășurat în 14 locații din București. Proiecțiile de filme și evenimentele conexe au avut loc la Cinema PRO, Cinemateca Eforie, Cinemateca Union, Cinema Elvire Popesco, Cinema Muzeul Țăranului, ARCUB Gabroveni, Rezistența BRD Scena 9, Muzeul Național de Artă Contemporană. Petrecerile și concertele festivalului au fost găzduite de Apollo 111, Club Control, Green Hours, OTA, Clubul Țăranului, Underworld. S-au organizat 6 proiecții matineu la care au participat 400 de elevi și profesori de liceu în cadrul programului One World Romania la Școală.

Ediția Festivalului a fost prezentă în peste 2.500 de transmisiuni radio și TV, articole în media scrisă și social media. Cu sprijinul Programului Statul de Drept Europa de Sud-Est al Fundației Konrad Adenauer 43 de filme au fost „adoptate” de 31 de organizații, printre care se numără: Accept, ActiveWatch, Consiliul Național pentru Refugiați și alții. Prin intermediul acestor organizații s-au promovat filmele și s-au organizat dezbateri.

Prin acest Festival Internațional de Film Documentar și Drepturile Omului s-a dorit accesul publicului la documentare românești și internaționale de calitate, s-a urmărit facilitarea debaterilor legate de drepturile omului în țară și încurajarea producției de noi filme documentare.

Noua Revistă de Drepturile Omului

Colaborarea dintre Centrul de Studii Internaționale și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a continuat și în anul 2018 prin publicarea trimestrială în

„Noua Revistă de Drepturile Omului” a unor materiale privind combaterea discriminării, promovarea principiului egalității de șanse, jurisprudența C.N.C.D., studii și alte articole de specialitate.

Continuarea colaborării se datorează impactului benefic pe care publicarea acestor materiale s-a dovedit că îl are asupra societății, dar și asupra instituției noastre, punând astfel în valoare experiența deținută în domeniul drepturilor omului, prevenirii și combaterii discriminării.

Sesiune de formare în domeniul nediscriminării

În perioada 16–19 aprilie 2018, la Predeal, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a organizat Seminarul de formare în domeniul combaterii discriminării pentru 21 de participanți aparținând categoriei profesionale a magistraților aparținând diferitelor instanțe de judecată, Parchete, ICCJ și INM.

Pentru acest proiect, în cadrul C.N.C.D. a fost elaborat un suport de curs pe baza căruia, în decursul celor 3 zile de seminar, participanții au fost cooptați în dezbaterile și diseminarea unor concepte sau expuși unor exemple din câmpul practic al diferitelor tipuri de discriminare și excepții de la discriminare, sancțiuni, discursului de ură și infracțiunilor motivate de ură, legislației interne și internaționale, jurisprudenței naționale, CEDO și CJUE, dar și implicați în scenarii cu situații concrete privind aplicarea procedurii de soluționare a plângerilor.

Sesiunile s-au derulat într-un format interactiv, așa încât, pe parcursul prezentărilor Power Point, participanții au putut discuta în timp real și direct diversele situații în care le-au fost oferite exemple din practica C.N.C.D. și a instanțelor de judecată. Un capitol distinct l-a constituit analiza discursului de ură și infracțiunilor motivate de ură cu exemple concrete din jurisprudența Consiliului și a instanțelor de judecată. După desfășurarea sesiunii, participanții au primit prin poștă electronică prezentările din cadrul reuniunilor de lucru, dar și alte materiale, solicitate de aceștia, din domeniul prevenirii și combaterii discriminării.

Concurs de creație literară și desen „Egalitate și Nediscriminare” - Ediția a XI-a

O tradiție în colaborarea dintre Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, București, Centrul European pentru Promovarea Nediscriminării și Egalității de Șanse – NEDES 2014+ și Inspectoratul Școlar al Municipiului București, proiectul **„Promovarea dreptului la nediscriminare și egalitate de șanse la nivelul învățământului preuniversitar din București – Egalitate și nediscriminare”** s-a desfășurat în perioada martie - iunie 2018, promovat în 22 de școli și licee bucureștene, dar și în alte județe (Constanța, Timiș, Giurgiu, Dâmbovița, Ilfov), prin pliante, afișe și flyere de către membrii echipei de cercetare.

Grupul țintă a fost alcătuit din elevi cu vârsta cuprinsă între 6 și 19 ani, iar activitățile principale au fost: popularizarea concursului în școli și licee din București și din țară, selectarea celor mai bune lucrări literare spre a fi publicate într-o lucrare, selectarea celor mai bune desene spre a fi publicate într-un calendar școlar de birou pentru anul 2018-2019 și premierea celor mai bune lucrări într-un cadru festiv.

Acest concurs de creație literară și plastică a fost susținut de C.N.C.D. cu scopul mediatizării și informării elevilor cu privire la drepturile omului, principiul egalității de șanse și dreptul la nediscriminare.

Desenele premiate au fost publicate într-un calendar școlar de birou 2018-2019, inscripționat atât cu numele proiectului, cât și cu numele instituțiilor partenere, iar celelalte creații participante la concurs au fost publicate într-un volum intitulat „Culorile prieteniei”.

Scoala de vară „Grupuri de Risc și Servicii Sociale. Dreptul la Nediscriminare”

Ediția a X-a

Ediția Aniversară a Școlii de Vară s-a desfășurat în stațiunea Eforie Nord, județul Constanța, în colaborare cu Asociația Carusel, în beneficiul unui grup țintă format din 40 de studenți și masteranzi cu profil sociologie, asistență socială, psihologie, psihopedagogie, pedagogie, medicină, dar și cu domenii de studiu precum științe politice, jurnalism, comunicare, administrație publică, drept, biologie, chimie sau teologie.

Scopul proiectului a fost acela de a ajuta la îmbunătățirea calității vieții grupurilor vulnerabile și marginalizate prin creșterea capacității tinerilor profesioniști de a oferi servicii de suport și de a asigura implementarea dreptului la nediscriminare.

„Școala de Vară – Grupuri de Risc și Servicii Sociale de Suport. Dreptul la nediscriminare” - ediția a X-a, în formulă aniversară, a reprezentat continuarea eforturilor C.N.C.D. privind formarea tinerilor profesioniști care urmează o carieră în domeniul social și altor categorii de tineri cu preocupări în alte domenii, pentru o mai bună înțelegere a situației grupurilor vulnerabile, pentru adoptarea unei atitudini pozitive și pentru dobândirea informațiilor și modalităților prin care ei vor putea contribui la îmbunătățirea calității vieții persoanelor marginalizate.

Acest proiect a ajutat (din punct de vedere strict tehnic, dar și ca modalitate de ameliorare a mentalității generale și individuale) la formarea profesională a participanților, ceea ce va conduce, pe viitor, la creșterea șanselor lor de angajare (în domeniile social, politic, administrativ, juridic, economic, sanitar etc.) și va implementa o serie de îmbunătățiri pentru serviciile de suport adresate grupurilor vulnerabile. Mai mult, aceștia vor putea determina schimbarea atitudinii și în rândul familiilor lor, a prietenilor și colegilor, ceea ce poate însemna o schimbare de atitudine la scară largă.

„Conferința Internațională a Nediscriminării și Egalității de Șanse ” – NEDES

Ediția a XII-a

Problematica nediscriminării și egalității de șanse reprezintă astăzi un principiu de bază al drepturilor omului. Proiectul de cercetare – dezvoltare „Modalități de promovare a principiilor nediscriminării și egalității de șanse în societatea românească actuală” – ediția a XII-a a reunit într-un parteneriat Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, Comisia pentru Drepturile Omului, Culte și Problemele Minorităților Naționale și Centrul European pentru Promovarea Nediscriminării și Egalității de Șanse – NEDES 2014+.

Obiectivele generale ale proiectului au fost:

- Dezvoltarea capacității de cunoaștere și înțelegere a principiilor nediscriminării și egalității de șanse atât între bărbați și femei, cât și între diferitele categorii de persoane;
- Dezvoltarea capacității de înțelegere și aplicare a dreptului obiectiv la nediscriminare și egalitate de șanse;
- Stimularea dezbaterilor, a schimburilor de idei și de bune practici privind discursurile și crimele motivate de ură atât la nivelul UE cât și la nivelul statelor membre ;
- Stimularea interesului pentru implicarea în eliminarea discriminărilor de orice fel.

Activitățile principale proiectate au fost:

- Organizarea Conferinței Internaționale a Nediscriminării și Egalității de Șanse – NEDES 2014 – la Sala Drepturilor Omului din Palatul Parlamentului României cu participarea instituțiilor interesate, dar și a cadrelor didactice și a studenților, precum și la nivelul organizațiilor neguvernamentale care au ca principal obiect de activitate protecția și promovarea drepturilor omului-în general și promovarea nediscriminării și egalității de șanse-în special;
- Popularizarea principiului nediscriminării și egalității de șanse la nivelul Universității „Dimitrie Cantemir”, precum și în toate mediile interesate de tematica nediscriminării și egalității de șanse;
- Stimularea dezbaterilor, a schimburilor de idei și de bune practici privind discursurile și incitarea la crime comise din ură, prin acțiuni de creștere a conștientizării acestui fenomen, atât la nivelul UE cât și la nivelul statelor membre.

Evenimentul științific a fost popularizat prin: 200 de pliante; 400 flyere; 50 de afișe. S-au primit 87 de titluri de comunicări care au fost aranjate în Programul Conferinței în trei secțiuni. Volumul Conferinței, atât varianta în limba română, cât și varianta în limba engleză, a fost publicat la o editură recunoscută CNCS, urmând a fi distribuite și în variantă on-line, apoi introduse într-o bază de date internațională. Trebuie menționat că pagina de Facebook a Conferinței a fost vizitată de peste 5.200 de persoane, ceea ce dovedește o vizibilitate sporită atât a conferinței în sine, cât și a partenerilor de proiect.

Conferința Internațională a Nediscriminării și Egalității de Șanse – NEDES 2018 și-a

îndeplinit obiectivele propuse, atât prin atragerea unui număr mare de lucrări din toate domeniile de activitate, cât și printr-un număr impresionant de persoane interesate.

Conferința internațională „Instrumente privind combaterea rasismului și discriminării rasiale și asigurarea egalității în sport – ECRI GPR 12”,

În luna noiembrie Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.) în parteneriat cu Societatea de Științe Juridice și Baroul București au organizat la Palatul Parlamentului Conferința internațională „Instrumente privind combaterea rasismului și discriminării rasiale și asigurarea egalității în sport – ECRI GPR 12”, în cadrul căreia au fost prezentate și dezbătute probleme dificile din domeniul sportului, în directă legătură cu unele aspecte de combatere a discriminării în sport.

Agenda a fost împărțită în două teme de interes: pe de o parte, prezentarea Recomandării de Politică Generală nr. 12 a ECRI privind combaterea rasismului și discriminării rasiale în sport, pe de altă parte, prezentarea unor exemple de bună practică prin vocea unor campioni mondiali și olimpici precum Ignisious Gaisah sau Narcisa Lecuşanu.

La lucrările Conferinței au participat și au expus puncte de vedere, prezentări de caz și studii de cercetare președintele C.N.C.D. și reprezentanții partenerilor organizatori, delegați ai European Commission against Racism and Intolerance – ECRI, Consiliului European, Enlarged Sport Agreement, UEFA, FIFA, FIFPro – sindicatul internațional al fotbaliștilor, CIO, federații sportive, Ministerul Tineretului și Sportului, Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse, precum și specialiști în domeniul dreptului sportului.

Seminar „Coordonarea răspunsului național de prevenire și combaterea discriminării- Modele de bună practică”

Ediția a III-a

În urma Acordului de parteneriat nr. 15.910 din data de 01.10.2018 încheiat cu Asociația Carusel, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a derulat Seminarul privind „Coordonarea răspunsului național de prevenire și combaterea discriminării – Modele de bună practică”, Ediția a III-a, proiect desfășurat în perioada 07-09.12.2018, la Hotel Carpați, situat în stațiunea Predeal, județul Brașov.

Evenimentul a avut 33 de beneficiari, persoane delegate de C.N.C.D. pentru sesiunile de training care au fost coordonate de lectori specializați din cadrul instituției și din cadrul Asociației Carusel. Toate prezentările au fost interactive și s-au încheiat cu evaluarea activității participanților la fiecare dintre secțiunile tematice de lucru prevăzute într-o agendă cu arii de desfășurare diverse.

Lectorii din partea Consiliului au prezentat evoluția fenomenului discriminării în anul 2018, având la bază atât jurisprudența confirmată de instanțele de judecată, cât și petițiile

depușe pe parcursul anului 2018, oferind informații specializate și exemple practice privind prevenirea și combaterea discriminării, precum și detalierea modalităților de abordare a unor astfel de situații, iar lectorii Asociației Carusel au prezentat măsurile aplicate de Societatea Civilă în sprijinul persoanelor defavorizate și grupurilor vulnerabile, oferind informații specializate și exemple practice privind implicarea societății civile în sesizarea cazurilor de discriminare în fața C.N.C.D. și a instanțelor, privind drepturile sociale și de sănătate ale persoanelor din grupuri vulnerabile, combaterea segregării, măsurile diminuării stigmatizării persoanelor care se confruntă cu vulnerabilități multiple (consumatori de droguri, persoane care practică sex comercial, persoane care trăiesc cu HIV etc.).

Temele, în ansamblul lor, au fost reunite într-un spectacol teatral intitulat VI ME SOM ROM, precedat de o dezbatere utilă în procesul identificării de către C.N.C.D., împreună cu societatea civilă, a unor platforme de politici publice pentru combaterea eficientă a discriminării.

Proiecte derulate de C.N.C.D. din fonduri externe

„Parteneriat pentru egalitatea persoanelor LGBTI”

Asociația ACCEPT și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.) implementează, în perioada ianuarie 2018 – iunie 2019, proiectul *Parteneriat pentru egalitatea persoanelor LGBTI*, finanțat de programul Drepturi, Egalitate, Cetățenie 2014-2020 al Uniunii Europene. Motivația comună pentru realizarea acestui proiect a apărut dintr-o necesitate clară la nivelul societății: în ultimii doi ani s-a constatat, cu îngrijorare, o creștere a gradului de intoleranță și homofobie din societate, deseori motivate religios, manifestate printr-un discurs al urii din ce în ce mai apăsător față de comunitatea LGBTI.

Proiectul are ca obiective îmbunătățirea capacității autorităților de a preveni și combate discriminarea persoanelor LGBTI prin formarea specialiștilor pentru prevenirea și combaterea discriminării pe SOGI în domenii cheie (accesul la justiție, educație, servicii sociale, asistență medicală), învățarea reciprocă, schimbul de bune practici, cooperarea, inclusiv identificarea celor mai bune practici pentru îmbunătățirea acceptării sociale a persoanelor LGBTI, dar și creșterea acceptării de către societate a egalității și nediscriminării persoanelor LGBTI prin acțiuni de comunicare și sensibilizare.

Astfel, pe parcursul anului 2018, 10 traineri români au fost formați în domeniul nediscriminării SOGI de 3 experți internaționali, 120 de specialiști din domenii cheie au fost instruiți în nediscriminare SOGI în cadrul a 6 sesiuni de formare și 40 de angajați ai CNCD și ai activiștilor pentru drepturile omului au fost instruiți în domeniul nediscriminării SOGI.

Ca și impact pe termen lung cei doi parteneri își propun ca prin activitățile desfășurate să creeze o rețea de specialiști din toate domeniile capabili să ofere servicii de interes public cetățenilor LGBTI, să creeze resurse de formare ce pot fi puse ulterior la dispoziția autorităților în domeniile respective prin realizarea unui *guidelines* pentru specialiști, să realizeze primii pași în stabilirea unor standarde profesionale clare pentru relația cu studenți, pacienți, clienți, petenți LGBTI și să sensibilizeze categoriile profesionale cheie asupra nevoilor specifice ale beneficiarilor LGBTI.

Proiectul beneficiază de un buget total de 200.385,32 euro dintre care 159.984 euro reprezintă finanțare de la Comisia Europeană.

„10 ani de Implementare a Deciziei Cadru UE privind rasismul și xenofobia în România: provocări și abordări noi a acțiunilor privind infracțiunile motivate de ură” – NoIntoHate2018

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, în parteneriat cu Institutul pentru Politici Publice implementează, în perioada 01.10.2018 – 31.06.2020, Proiectul „10 ani de Implementare a Deciziei Cadru UE privind rasismul și xenofobia în România: provocări și abordări noi a acțiunilor privind infracțiunile motivate de ură” – NoIntoHate2018, finanțat de programul Drepturi, Egalitate, Cetățenie 2014 – 2020 al Uniunii Europene, conform Contractului de Grant nr. 809349 – NoIntoHate2018 - REC-AG-2017/REC-RRAC-HATEAG-2017.

Scopul proiectului este de a evalua impactul Deciziei Cadru privind Rasismul și Xenofobia la nivelul României, identificând în același timp nevoile de îmbunătățire a legislației/politicilor în conformitate cu standardele UE, precum și consolidarea capacității instituțiilor naționale antidiscriminare pentru a se implica în prevenirea infracțiunilor motivate de ură.

În cadrul proiectului, cumulând toate datele oferite de instituțiile responsabile cu înregistrarea și raportarea infracțiunilor motivate de ură, a fost redactat un Raport național “10 ani de decizie cadru privind prevenirea infracțiunilor, România angajată pentru îmbunătățirea mecanismelor de raportare și înregistrare referitoare la infracțiuni motivate de ură”.

Pentru a consulta raportul:

http://api.components.ro/uploads/1d3a0bf8b95391b825aa56853282d5da/2019/04/_TI-PAR_Interior_IPP_Studiu_CNCD.pdf

Raportul include un sondaj la nivel național realizat de C.N.C.D. „**Sondajul de opinie la nivel național privind nivelul discriminării în România și percepțiile actuale asupra infracțiunilor motivate de ură**”, (1.040 persoane au fost implicate într-un eșantion reprezentativ național) despre atitudinea oamenilor de a raporta incidentele motivate de ură (un instrument care ar putea fi implementat anual).

Fenomenul discriminării este perceput ca fiind o problemă de către marea majoritate a populației (71%), 63% considerând că el se manifestă cu o frecvență ridicată în societatea românească.

1/3 dintre respondenți cunosc fenomenul discriminării din experiență directă, dar există și o percepție indirectă mediată de televiziune (29%), Internet (9%), familie (9%), prieteni (6%) și rețele de socializare (5%).

Raportarea identitară la alte persoane cu caracteristici diferite se face preponderent după starea de sănătate (61%), obiceiurile (53%), orientarea sexuală (47%), limba (44%) și religia (42%), ceea ce sugerează indirect și categoriile de persoane care sunt cel mai probabil să fie discriminate în România.

Teama de diferență se manifestă într-un nivel ridicat de neîncredere, mai ales în homosexuali (74%), romi (72%), imigranți (69%), musulmani (68%), persoane cu HIV SIDA (58%), persoane de altă religie (58%), maghiari (53%) și evrei (46%).

Scala distanței sociale ne indică o intoleranță ridicată față de homosexuali (59% nu acceptă să le fie rudă, 52% nu acceptă să le fie prieteni), imigranți (39% nu acceptă să le fie rudă, 30% nu acceptă să le fie prieteni), musulmani (39% nu acceptă să le fie rudă, 28% nu acceptă să le fie prieteni), persoane care aparțin altor secte religioase (31% nu acceptă să le fie rudă, 23% nu acceptă să le fie prieteni) și persoane infectate cu HIV/SIDA (27% nu acceptă să le fie rudă, 23% nu acceptă să le fie prieteni).

În clasa a doua de intoleranță se află categoriile definite prin criteriul etnic, în următoarea ordine: romii (29% nu acceptă să le fie rudă, 18% nu acceptă să le fie prieteni), maghiarii ((24% nu acceptă să le fie rudă, 15% nu acceptă să le fie prieteni) și evreii (21% nu acceptă să le fie rudă, 14% nu acceptă să le fie prieteni).

Cifrele ne arată că discriminarea în România este preponderent definită de homofobie, dar există și nuanțe semnificative de xenofobie, șovinism și antisemitism.

Aproape jumătate dintre români (46%) cred că sunt superiori altora, deși nu sunt perfecți, ceea ce din nou indică un etnocentrism limitativ și închis, marcat de teama față de diferență. Mai mult de 2/3 dintre români nu sunt de acord cu căsătoria între homosexuali, iar 60% sunt în dezacord cu ideea parteneriatului civil.

Peste 60% din români îi consideră pe musulmani ca fiind potențial periculoși, iar 52% cred că imigranții ar trebui opriți la granițele Europei. Frica de diferență apare și când e vorba de persoanele cu dizabilități, 51% din respondenți considerând că acestea trebuie internate în instituții speciale. Naționalismul este văzut ca o mișcare necesară pentru România de aproape jumătate dintre români, neîncrederea în străinii a creșcut critică România este confirmată de 50% dintre respondenți, iar Soros este un personaj real care a făcut rău României pentru 36% dintre români.

Cifrele ne arată faptul că orizontul de așteptare pentru discursul urii este marcat de frici și prejudecăți serioase față de tot ceea ce nu e românul tipic ortodox, heterosexual și naționalist, ceea ce ne indică un teren extrem de fertil pentru o priză serioasă a discursului urii și a negării valorilor liberale clasice.

70% dintre respondenți afirmă că știu ce este discursul urii, percepția directă sau indirectă fiind marcată cel mai frecvent pe bază de etnie (47%), orientare politică (40%), religie (33%), orientare sexuală (31%) și dizabilitate (31%). Locurile cele mai frecvente unde respondenții au fost martori la discursul urii au fost strada (53%), locul de muncă (24%) și cercul de prieteni (19%).

Din perspectivă temporală, marea majoritate (65%) consideră că în ultimii ani discursul

urii a crescut în România, ceea ce sugerează mai degrabă o involuție sau o depărtare față de valorile liberale europene asumate în cadrul UE. Școala, guvernul și biserica sunt principalele instanțe care ar trebui să se implice mai mult pentru a opri discursul urii în societate.

70% dintre respondenți cred că persoanele care practică discursul urii ar trebui pedepsite, din care 54% prin avertisment, 30% prin amendă și 12% prin închisoare.

Infrațiunile motivate de ura față de alte persoane motivate pe unul din criteriile etnic, rasă, religie, orientare sexuală sau politică sunt și ele prezente în percepția respondenților, cele mai frecvente fiind agresiunea verbală (76%), agresiunea fizică (62%), amenințarea (53%) și încălcarea sau distrugerea de proprietate (52%).

În situația în care ar fi victima unei infrațiuni motivate de ură, 88% dintre români spun că ar raporta acest incident instituțiilor abilitate. Dincolo de situația ipotetică, numai 18% susțin că ar fi fost victima unei infrațiuni motivate de ură. Principalii promotori ai discursului urii în România sunt oamenii obișnuiți (23%), conducătorii/politicienii/parlamentarii (21%) și mass media (7%).

În concluzie, fenomenul discriminării este unul prezent și consistent în România. Frica de alteritate, intoleranța față de diferența bazată pe orientarea sexuală, sănătate, religie, limbă sunt realități incontestabile care fac ca orizontul de receptare a discursului urii să fie unul fertil. De altfel, discursul urii face parte din cotidian, iar tendința recentă este una de creștere, printre principalii promotori fiind politicienii și mass media.

În aceste condiții, principalele recomandări de combatere a discriminării și a discursului bazat pe ură ar viza campanii de informare, cursuri speciale la orele de educație civică din școli, un pact transpartinic de reținere de la promovarea discriminării și a discursului urii în spațiul public, precum și modificarea legislației privind pedepsirea discriminării și discursului bazat pe ură.

Pentru a consulta Sondajul:

http://api.components.ro/uploads/1d3a0bf8b95391b825aa56853282d5da/2019/02/Sondaj_de_opinie_NoIntoHate_2018.pdf

Întrucât legislația este importantă, în cadrul proiectului se urmărește utilizarea expertizei unor grupuri de lucru instituționale pentru a revizui cadrul legislativ prin promovarea unor amendamente dacă acestea sunt necesare. Astfel, vor fi încheiate/înnoite protocoale cu Academia de Poliție/ISOP, Școala Națională de Jandarmerie și INM.

Creșterea capacității instituționale se va realiza prin organizarea unor cursuri de formare pentru persoanele direct implicate în procesul de înregistrare și raportare a infrațiunilor motivate de ură.

Astfel, în perioada octombrie 2019 – februarie 2020 experți din cadrul C.N.C.D. și IPP

vor susține 12 sesiuni de formare (8 sesiuni pentru categoria profesională a magistraților și 4 sesiuni pentru categoriile profesionale de polițiști și jandarmi), câte 2 sesiuni/lună.

Proiectul beneficiază de un buget total de: **242,840.51 Euro**

Problematica discriminării din România reflectată în rapoartele internaționale

1. Raportul Departamentului de Stat al S.U.A. privind drepturile omului²

- Raportul arată că problemele legate de drepturile omului includ corupția oficială și violența poliției împotriva romilor.
- Raportul precizează că C.N.C.D. este instituția guvernamentală responsabilă pentru aplicarea legilor interne și ale Uniunii Europene de combatere a discriminării, acesta fiind sub control parlamentar.
- C.N.C.D. este, în viziunea observatorilor, la fel de eficace, deși o parte dintre aceștia au criticat lipsa de eficiență și independență politică a instituției.
- În domeniul discriminării raportul notează faptul că femeile și bărbații se bucură de drepturi egale, însă segregarea prin profesie încă există, femeile fiind majoritare în locurile de muncă cu venituri mai mici. De asemenea, femeile au experimentat discriminarea în ceea ce privește căsătoria, divorțul, custodia copilului, deținerea sau administrarea afacerilor sau a proprietății, educație, proces judiciar sau locuințe.
- Deși legea interzice discriminarea persoanelor cu dizabilități fizice, senzoriale, intelectuale și mentale, aceasta rămâne o problemă.
- Discriminarea față de romi a continuat să fie o problemă majoră. Grupurile de romi s-au plâns de hărțuirea și brutalitatea poliției. Atât media, cât și observatorii interni și internaționali au raportat discriminare socială împotriva romilor. De asemenea, romii au avut acces redus la serviciile guvernamentale, lipsa oportunității de angajare, rate ridicate de uzură școlară și îngrijire medicală inadecvată. Stereotipurile negative și limbajul discriminatoriu față de romi au fost larg răspândite.
- Etnicii maghiari au continuat să raporteze discriminări legate în principal de utilizarea limbii maghiare. În acest sens, raportul menționează câteva sancțiuni aplicate de C.N.C.D.
- Mai mulți politicieni și oficialități guvernamentale au făcut observații deranjante despre etnicii germani și au comparat etnia germană cu naționalismul social și cu Holocaustul.
- Raportul notează discriminarea împotriva romilor și a lucrătorilor migranți. În 2017, C.N.C.D. a procesat 273 cazuri de discriminare în ceea ce privește ocuparea forței de muncă. C.N.C.D. a avut cazuri atât din sectorul public, cât și din cel privat.

2. FRA - Antisemitism - Prezentare generală a datelor disponibile în Uniunea Europeană 2007-2017³

În luna noiembrie 2018, FRA a publicat raportul „Antisemitism- prezentare generală a

² <https://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm#wrapper>

³ <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/antisemitism-overview-2007-2017>

datelor disponibile în Uniunea Europeană 2007-2017”. Antisemitismul poate fi exprimat sub forma atacurilor verbale și fizice, a amenințărilor, hărțuirii, discriminării și tratamentului diferențiat, daunelor materiale sau altor forme de exprimare, inclusiv sub forma unor texte apărute în mediul online. Incidentele antisemite și crima motivată de ură încalcă drepturile fundamentale, inclusiv dreptul la demnitatea umană, dreptul la egalitate și tratament egal, precum și libertatea de gândire, conștiință și religie. Prezentul raport oferă o imagine de ansamblu a datelor despre antisemitism înregistrate de către organizații internaționale și din surse oficiale și neoficiale în cele 28 de state europene Membre ale Uniunii Europene (UE), pe baza propriilor definiții și categorii. „Datele oficiale” sunt înțelese aici ca cele colectate de instituțiile de aplicare a legii, alte autorități care fac parte din sistemele de justiție penală și ministerele de resort la nivel național. „Datele neoficiale” se referă la datele colectate de organizațiile societății civile. Această prezentare anuală oferă o actualizare a celor mai recente date despre incidentele antisemite, din perioada 1 ianuarie 2007-31 decembrie 2017, în statele membre ale UE, acolo unde aceste date sunt disponibile.

România – Date oficiale

În România, crimele antisemite nu sunt înregistrate separat în statisticile centralizate de poliție. Potrivit datelor furnizate de Direcția de Investigații Penale din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, au existat două infracțiuni penale cu caracter antisemit în anul 2017. Cazurile vizau distrugere și daune precum și incitarea la ură sau la discriminare.

- La momentul întocmirii acestui raport, Parchetul General se afla în procesul de implementare a unei decizii a procurorului general din decembrie 2017 pentru a colecta date statistice care să reflecte motivația pârținitoare. Primele date statistice dezagregate vor fi disponibile începând cu data de 10 iulie 2018, acoperind primul semestru al anului 2018.
- Raportul menționează faptul că Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.) monitorizează, investighează și sancționează cazurile de discriminare bazate pe antisemitism, cu date privind cazurile disponibile începând cu anul 2007. Majoritatea cazurilor de discriminare privesc utilizarea sau intenția de a folosi simboluri fasciste.

3. Raportul privind drepturile fundamentale 2018⁴

Raportul privind drepturile fundamentale 2018 al FRA analizează evoluțiile majore din domeniu, identificând atât realizările, cât și domeniile de interes nesoluționate. Raportul oferă o imagine de ansamblu compactă, dar informativă a principalelor provocări legate de drepturile fundamentale cu care se confruntă UE și statele sale membre.

- Raportul alocă o secțiune care oferă date ce ilustrează unele bariere distincte cu care se confruntă **persoanele în vârstă**, abordând discriminarea în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, accesul la asistență medicală, sărăcia și riscul de abuz și violență împotriva persoanelor în vârstă care au nevoie de sprijin. Restricțiile legate de vârstă pot, de asemenea, să limiteze participarea persoanelor în vârstă la alte

4 <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/fundamental-rights-report-2018>

aspecte ale vieții, de la închirierea unei mașini sau accesarea unui credit bancar, la un serviciu juridic sau la o asociație.

Ocuparea forței de muncă

- Sondajul Eurobarometru din 2015 privind discriminarea arată că discriminarea sau hărțuirea din cauza vârstei înaintate este tipul de discriminare cel mai frecvent menționat: 42% dintre europeni percep discriminarea din cauza vârstei înaintate (peste 55 de ani) ca fiind „foarte” sau „destul de” răspândite în țara lor.
- Această percepție variază foarte mult în rândul statelor membre, variind de la 22% în Danemarca până la **aproape 60%** în Bulgaria, Republica Cehă, Ungaria și **România**. Cu 5% dintre respondenții care au raportat că s-au simțit personal discriminați sau hărțuiți din cauza vârstei înaintate, aceasta devine tipul de discriminare cel mai frecvent menționat.

Îmbunătățirea eforturilor de contracarare a profilului discriminatoriu

- Atunci când decizia de a opri o persoană este motivată exclusiv sau în principal de rasa, etnia sau religia unei persoane, aceasta constituie un profil etnic discriminatoriu. Astfel de practici pot înstrăina anumite comunități din UE și, la rândul lor, pot contribui la politica ineficientă, întrucât practicile de poliție disproporționate nu corespund neapărat ratelor mai mari de detectare a criminalității. Discriminarea etnică a profilurilor este ilegală; el ofensează demnitatea umană și poate stimula deteriorarea relațiilor dintre diferitele grupuri din societate. Cu toate acestea, astfel de practici au persistat în mai multe state membre ale UE în 2017, după cum reiese din constatările din cadrul EU-MIDIS II și al altor studii naționale. O serie de hotărâri ale instanțelor naționale, care au confirmat caracterul ilegal de discriminare a profilului etnic, completează aceste dovezi.
- În România, poliția a continuat să includă locuri speciale pentru minoritățile naționale la examenele de admitere pentru școlile de poliție și Academia de Poliție.

Integrarea romilor. Educație

- Provocări semnificative persistă în ceea ce privește integrarea deplină a romilor în educație, în ciuda unor progrese înregistrate în ultimii ani în mai multe state membre ale UE. Înscrierea în învățământ a crescut ușor, arată o analiză a datelor din sondajul FRA. În medie, 9 din 10 romi de vârstă obligatorie de școlarizare sunt înscriși în educație, convergând spre rata de cuprindere a populației generale.
- Cu toate acestea, ratele de înscriere rămân scăzute în Grecia și România, cu aproape 7 și 8 din 10 romi înscriși în educație, respectiv. Ratele de școlarizare pentru romi au crescut, de asemenea, în medie, de la 47% în 2011 la 53% în 2016, potrivit analizei FRA. Acest lucru reprezintă o îmbunătățire în majoritatea statelor membre și reflectă un număr sporit de investiții și măsuri de către guverne în sprijinul educației timpurii.
- România alături de alte state membre au continuat, extins sau introdus programe care utilizează mediatori romi și profesori asistenți.

Ocuparea forței de muncă.

- Legat de îmbunătățirile limitate ale ocupării forței de muncă, majoritatea covârșitoare a romilor rămâne în pericol de sărăcie în ciuda îmbunătățirilor reduse (80% în 2016, față de 86% în 2011). Diferențele de la țară la țară sunt importante: în timp ce Republica Cehă, Ungaria și **România** au înregistrat îmbunătățiri ale ratei de risc a sărăciei, această rată a crescut în Grecia și în Spania.
- Statele membre au continuat să pună în aplicare sau să introducă măsuri suplimentare pentru a aborda situația tinerilor pe piața muncii în 2017, uneori prin măsuri generale care au și un impact asupra tinerilor romi. **România** a acordat asistență personalizată tinerilor expuși riscului marginalizării, în special romilor, prin contracte de solidaritate și alte servicii în cadrul programului național de ocupare a forței de muncă pentru anul 2017.

Accesul la locuințe.

- Raportul notează existența unui proiect în România care a dezvoltat grupuri de acțiune locală privind incluziunea locuințelor pentru a aborda insecuritatea locuințelor pentru familiile din locuințe improvizate, căutând modalități de acordare a statutului oficial juridic, depunerea de cereri de locuințe sociale și propunerea unor modificări ale criteriilor pentru alocarea de locuințe sociale care sunt mai puțin susceptibile de a exclude grupurile marginalizate din punct de vedere social.

Sănătate.

- Cadrul UE invită statele membre să ofere acces la asistență medicală de calitate pentru romi, în aceleași condiții ca și restul populației. Cu toate acestea, în 2017, asistența medicală nu pare a fi o prioritate pe agenda legislativă în comparație cu educația, ocuparea forței de muncă și locuințele. Eforturile statelor membre s-au concentrat pe provocări specifice privind sănătatea și pe măsuri de abordare a tratamentului discriminatoriu în sistemul de sănătate. În **România**, abordarea integrată a managementului de caz prevede măsuri pentru facilitarea accesului la asistență medicală prin asistenți medicali comunitari și mediatori sanitari romi.

4. Recunoașterea drepturilor cetățenilor UE: instanțele naționale care aplică libertatea de circulație și drepturile conexe⁵

- Tratatul fondatoare, Carta Drepturilor Fundamentale a UE și legislația secundară a UE prevăd libertatea cetățenilor UE de a se muta și de a locui în mod liber în orice țară a UE, la alegerea lor. Numărul crescut de cetățeni și membrii familiilor

5 https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2018-making-rights-a-reality-freedom-of-movement_en.pdf

acestora utilizează această libertate și drepturile conexe, cum ar fi dreptul de a nu fi discriminat pe baza naționalității și dreptul de a vota la anumite alegeri din statul membru gazdă. Dar a face aceste drepturi o realitate rămâne o provocare. Prezentul raport prezintă o prezentare comparativă la nivelul UE a aplicării Directivei privind libera circulație (2004/38 / CE) în cele 28 de state membre, pe baza unei revizuri a jurisprudenței selectate la nivel național.

- Cercetarea FRA a acoperit toate cele 28 de state membre. FRANET, rețeaua interdisciplinară de cercetare a FRA, a colectat jurisprudența între februarie și iunie 2017. Jurisprudența raportată ar trebui să reflecte situația actuală, luând în considerare perioada de transpunere a Directivei 2004/38 / CE într-un anumit stat membru. Contractorii au fost rugați să identifice cel puțin 12 cazuri per stat membru referitoare la nediscriminare, libertatea de circulație și alte drepturi de cetățenie, transmise de instanțele instanțelor superioare și, dacă este posibil, să stabilească abordări principale probleme discutate. În cazul în care nu a fost posibil să se identifice un număr suficient de hotărâri judecătorești superioare, au fost raportate, de asemenea, hotărâri definitive ale instanțelor inferioare sau ale organismelor de promovare a egalității.
- Raportul notează un caz din România, unde accesul la profesia de notar a fost limitat la cei care au numai cetățenie română. Reclamantului nu i s-a permis să participe la un examen de admitere din cauza dublei sale cetățenii. **Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării** a considerat această condiție prealabilă a fi discriminatorie pe motiv de naționalitate și, prin urmare, prin încălcarea legii privind combaterea discriminării în România, precum și a principiului egalității consacrat în Constituția României.
- Raportul menționează și cazul Coman și lipsă de claritate în ceea ce privește recunoașterea reciprocă a căsătoriilor între persoane de același sex în statele membre ale UE.

Reprezentarea României la nivel internațional

Activitatea de reprezentare la nivel internațional a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării prin participare la întruniri, dezbateri și reuniuni internaționale în domeniul nediscriminării.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a continuat, și în cursul anului 2018, consolidarea raporturilor de cooperare cu organisme și autorități similare, în cadrul dialogurilor bilaterale, regionale sau internaționale.

Prezența reprezentanților instituției, în plan internațional, la întruniri, dezbateri și reuniuni internaționale, a contribuit la mediatizarea activității C.N.C.D. dar și la creșterea vizibilității acesteia, îmbunătățirea relațiilor cu instituțiile similare din țările europene, precum și la stabilirea unor noi legături de colaborare. Dintre evenimentele organizate în anul 2018, la nivel internațional, vă prezentăm alături câteva dintre acestea:

- **15 – 16 IANUARIE, GENEVA** – Președintele C.N.C.D. a participat la cea de-a 29-a sesiune a Grupului de Lucru al Mecanismului de Evaluare Periodică Universală.

Delegația României a trebuit să răspundă la un set de întrebări care au vizat: termenul limită pentru adoptarea Strategiei Naționale Antidiscriminare și care sunt măsurile cu privire la persoanele LGBTI; măsurile adoptate de Guvernul României privind discriminarea rasială și etnică, discursul de ură; măsurile deținute de Guvernul României pentru a combate violența împotriva femeilor și violența în familie, în conformitate cu obligațiile care îi revin în cadrul Consiliului Europei, Convenția privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul); măsurile adoptate de Guvernul României pentru a asigura respectarea pe deplin a drepturilor omului pentru copiii cu dizabilități, inclusiv prin accesul egal la educație.

- **17 – 19 IANUARIE, PARIS** – Directorul Direcției Juridice a participat la „Simpozionul Internațional privind multiplicarea criteriilor de discriminare”, organizat de către Apărătorul Drepturilor din Franța.

Temele dezbătute în cadrul simpozionului s-au axat pe originile și mărirea listei criteriilor de discriminare interzise, criteriile de discriminare sociale și cele legale și lista criteriilor interzise între discriminarea multiplă și cea intersecțională.

- **12 – 14 APRILIE, BUDAPESTA** - Președintele C.N.C.D. a participat la Workshop-ul internațional „Provocările litigiilor efective privind drepturile minorităților în Europa de Est”.

Întrucât unele aspecte ale litigiilor pot deveni obstacole sau oportunități pentru exercitarea cu succes a drepturilor minorităților, fie că este vorba de procese de desegregare, de restituirea proprietății, de justificarea drepturilor lingvistice sau alte pretenții, în cadrul workshop-ului au fost analizate aceste oportunități și provocări.

- **10 – 14 SEPTEMBRIE, DEBRECEN** – a avut loc cea de-a cincea Întâlnire a Comitetului de monitorizare INTERREG România - Ungaria, întâlnire la care au participat președintele C.N.C.D. și directorul Direcției Juridice.

În cadrul întâlnirii au fost desfășurate următoarele activități: selectarea proiectelor care urmează să fie sprijinite în contextul call-ului deschis OPEN 2, lansat la 27 aprilie 2017; identificarea proiectelor propuse pentru finanțare, cele care urmează să fie selectate pe listele de rezervă, precum și proiectele care trebuie respinse; aprobarea listei privind clasamentul realizat în urma evaluării, grilele de evaluare și rapoartele de analiză pentru toate cele 100 de aplicații; schimb de bune practici în administrarea petițiilor privind încălcarea dreptului la nediscriminare și exemplificări concrete; au fost puse bazele unei cercetări comune privind modalitatea de acreditare a celor două instituții sub Principiile de la Paris; reprezentanții Equal Treatment Authority au solicitat informații cu privire la managementul cazului Coman (criteriul LGBT) atât în fața instanțelor naționale, cât și argumentarea utilizată la Curtea de Justiție a Uniunii Europene de către C.N.C.D., în contextul în care este primul organism de egalitate care a fost citat în fața acestei instanțe, nefiind parte a procesului.

- **13 – 14 SEPTEMBRIE, VARȘOVIA** - la solicitarea Ministerului Afacerilor Externe, unul dintre membrii Colegiului director al C.N.C.D. a participat la Human Dimension Implementation Meeting din anul 2018. Rolul său a fost de a sprijini delegația României cu informații referitoare la activitatea C.N.C.D. privind combaterea discriminării în România, îndeplinind această sarcină ori de câte ori organizații neguvernamentale din România au luat cuvântul prezentând situația din România.

- **25 – 27 SEPTEMBRIE, VIENA** – a avut loc Forumul Drepturilor Fundamentale, eveniment la care au participat președintele C.N.C.D., vice-președintele și directorul Direcției Juridice.

Acest eveniment a fost organizat de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene și a reunit lideri europeni și experți în domeniul drepturilor omului și al nediscriminării, inclusiv reprezentanți la nivel înalt ai tuturor organizațiilor internaționale și regionale importante pentru drepturile omului.

În desfășurarea acestuia au fost introduse teme noi din zone care nu se regăsesc în mod obișnuit în evenimentele tradiționale privind drepturile omului, cum ar fi lumea artelor, sportului și afacerilor. Aceasta a condus la o nouă dinamică a evenimentului.

Timp de trei zile, Forumul s-a constituit într-un schimb de idei, lecții învățate și bune practici, participanții împărtășind poveștile lor, discutând noi perspective privind problemele presante ale drepturilor omului și sugerând strategii de abordare a acestora.

Sesiunile diverse au creat mediul oportun pentru a provoca politici și practici privind aspecte variind de la situația persoanelor de origine africană în UE, sărăcia în rândul copiilor, incluziunea refugiaților și inteligența artificială.

Mesajul, la închiderea Forumului, a fost următorul: „Drepturile omului sunt în permanență amenințate. Sprijinul este erodat. Încălcările sunt frecvente. Acest lucru necesită strategii

inovatoare radicale pentru a împiedica aceste amenințări și a restabili speranța pentru un viitor mai luminos. Acesta este locul în care Forumul poate intra în acțiune.”

- **4-5 DECEMBRIE, BRATISLAVA** - a avut loc masa rotundă „Să sprijinim egalitatea, justiția și demnitatea umană”, organizată pentru a celebra Ziua Drepturilor Omului, la care au fost invitați să participe președintele C.N.C.D., directorul Direcției Juridice și directorul de cabinet, în calitate de organism de egalitate la nivel național.

Scopul mesei rotunde a fost de a identifica modalități care asigură punerea integrală în aplicare a drepturilor omului în Republica Slovacă, dar și la nivel european, drept pentru care reprezentanții C.N.C.D. au prezentat jurisprudența națională, exemple de bune practici, inclusiv soluțiile în care Consiliul a fost parte a unui litigiu judecat în plan european. Astfel, cazul Coman vs. Romania, recent soluționat la CJUE, a constituit obiectivul și baza de discuții pentru unul dintre modulele din cadrul mesei rotunde.

Scopul final al evenimentului a fost acela de a contribui pozitiv la dezbaterile naționale privind combaterea discriminării și intoleranței, precum și pentru a spori gradul de conștientizare în rândul publicului larg cu privire la aceste aspecte.

CHIȘINĂU, REPUBLICA MOLDOVA - Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității - Republica Moldova sunt membri ai Comisiei Interguvernamentale constituită în vederea asigurării acestui Parteneriat, iar pe **parcursul anului 2018** au cooperat pentru îndeplinirea obiectivelor propuse.

În vederea sprijinirii parcursului european al Republicii Moldova, implicit realizarea angajamentelor care derivă din Acordul de Asociere semnat cu UE, precum și a prevederilor Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător, România are încheiat un Parteneriat Strategic cu Republica Moldova pentru integrarea europeană a acesteia, care stabilește drept obiectiv aderarea Republicii Moldova la marea familie europeană, precum și dorința României de a sprijini acest obiectiv strategic al Republicii Moldova și de a împărtăși din experiența sa de pre-aderare, facilitată de limba, cultura și istoria comune.

Astfel, experți din cadrul C.N.C.D. au efectuat o serie de deplasări la CPEDAE în vederea asigurării asistenței de specialitate membrilor CPEDAE, creșterii capacității instituționale și implementării aquis-ului comunitar. Experții C.N.C.D. au participat activ atât la ședințele de audieri cât și la ședințele de deliberări, alături de membrii CPEDAE, au efectuat cu aceștia vizite în teritoriu pentru conștientizarea fenomenului discriminării în rândul populației și găsirea unor soluții optime pentru combaterea acestui fenomen. De asemenea, aceștia au participat la consultările pe care CPEDAE le-a avut atât cu reprezentanții societății civile din Rep. Moldova în vederea creării unei rețele de prevenire a faptelor de discriminare, de creare a unor parteneriate care să vină tocmai în sprijinul cetățenilor în identificarea faptelor de discriminare și sesizarea acestora autorității competente.

Experții C.N.C.D. au fost alături de colegii CPEDAE la evenimentul ce a marcat aniversarea a 5 ani de la intrarea în vigoare a Legii 121 cu privire la asigurarea egalității și în cadrul căruia s-a făcut o analiză a evoluției legislative în domeniul drepturilor omului, a provocărilor pe care le-a avut CPEDAE în aplicarea cadrului legislativ și campaniile de conștientizare a fenomenului discriminării în rândul populației. C.N.C.D. a oferit exemple

din experiența instituției avută de-a lungul celor 20 de ani de când funcționează și apără dreptul la nediscriminare.

De asemenea, experții CPEDAE au fost invitați la acțiunile desfășurate de C.N.C.D. și care au vizat combaterea discriminării cu privire la diferite grupuri vulnerabile, aceștia împărtășind experiența din Rep. Moldova, cadrul legislativ existent și provocările cu care se confruntă în desfășurarea activității.

Având în vedere obligațiile asumate de cele două instituții colaborarea și asistența tehnică acordată CPEDAE va continua și în anul 2019.

Rețeaua Europeană a Instituțiilor de Egalitate din Uniunea Europeană (EQUINET)

Consiliul National pentru Combaterea Discriminării este membru al Rețelei Europene a Instituțiilor de Egalitate din UE (Equinet).

EQUINET este o organizație internațională non-profit care a implementat un sistem electronic de gestionare a cunoștințelor, urmărind atât crearea unui izvor relevant pentru legislația și politicile în domeniu, cât și dezvoltarea unui set de instrumente și proceduri care să permită orientarea dialogului către prioritățile membrilor organizației.

Un alt aspect al activităților EQUINET vizează implementarea unei abordări tip rețea, care încurajează contactele între participanți, la toate nivelurile de dialog, prin interacțiuni directă sau comunicare electronică. Contactele se realizează atât la nivelul Adunării Generale anuale sau al grupurilor de lucru, cât și prin implementarea unei scheme regulate de instruire, cu sprijinul secretariatului organizației.

Grupul de lucru pentru Formare/Elaborare de Politici

Acest grup este o platformă de dialog cu instituțiile europene, care susține formarea de politici ale egalității de șanse și nediscriminării la nivel european.

- **19 – 20 APRILIE, BRUXELLES** – a avut loc prima întâlnire a grupului, pe tema discursului instigator la ură, la sediul Equinet, unde au participat 18 reprezentanți ai instituțiilor din Portugalia, Albania, Slovenia, Polonia, Belgia, România, Serbia, Bulgaria, Marea Britanie, Grecia, Franța, Slovacia, Croația, Malta, Irlanda).

Reprezentantul C.N.C.D. a prezentat proiectul parteneriatului civil, cazuistica instituției din ultimii trei ani, în care se observă o medie de circa 10 petiții pe an care acuză „hate speech”, cu excepția anului 2016 în care au fost 30 de cazuri (aproape exclusiv politicieni și organizații media), a arătat că dispozițiile legale și instituțiile responsabile sunt în număr de trei: OUG 137/2000 pentru prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, OUG 31/2002 privind combaterea ideologiilor fasciste, rasiste și xenofobe și Legea 504/2002 a audio-vizualului. Cele trei instituții care implementează aceste legi sunt: Consiliul National

pentru Combaterea Discriminării, Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel” și Consiliul Național al Audiovizualului.

- **18 – 21 NOIEMBRIE, ROMA** – a avut loc a doua întâlnire a grupului cu tema *Discursul urii în abordarea Organismelor pentru Egalitate*. Evenimentul a fost organizat de către Equinet și Oficiul Național Antidiscriminare Rasială din Italia, la Roma. La seminar au participat reprezentanți ai 24 de instituții pentru egalitate din Portugalia, Letonia, Ungaria, UK, Macedonia, Italia, Norvegia, Albania, Slovenia, Cipru, Serbia, Republica Cehă, Austria, Grecia, Croația, Finlanda, Lituania, Germania, Estonia, Irlanda, Belgia, Polonia, Danemarca și România. Workshop-urile și prezentările au fost făcute de către reprezentanții instituțiilor pentru egalitate din Belgia, Italia, Irlanda, Croația, Polonia, Danemarca și România.

C.N.C.D. are un mandat implicit pentru abordarea discursului urii, prevăzut în Ordonanța nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, care include reglementarea discursului de ură la capitolul II - Dispoziții speciale, secțiunea V - Dreptul la demnitate personală: Art. 15. Studiile realizate în domeniul discursului instigator la ură arată că sunt vizați în mod special romii, maghiarii, evreii, membrii ai comunității LGBTIQ, musulmanii, refugiații și persoanele plecate la lucru în străinătate. În proiectul de *Strategie națională pentru prevenirea și combaterea discriminării „Egalitate, incluziune, diversitate” pentru perioada 2018 – 2022*, care urmează să fie aprobat prin Hotărâre a Guvernului României, sunt prevăzute la Capitolul IV obiective specifice adresate bunei gestionări a discursului urii (ghiduri, publicații, training-uri, alianțe). Ca număr de dosare în ultimii cinci ani, dintr-o medie de 40 dosare pe an care vizează discursul urii, s-a constatat discriminarea doar în circa 10 cazuri pe an. Numărul acestor dosare crește ușor în ani electorali. Bune practici: cursuri pentru polițiști, reprezentanți ai justiției, apărători ai ordinii publice, jandarmi. Un foarte bun exemplu de bună practică l-a reprezentat Avizul IV al Comitetului consultativ al Convenției-cadru a CoE pentru protecția minorităților naționale care saluta faptul că C.N.C.D. și instanțele au luat măsuri pentru combaterea discursului de ură pe internet. (În februarie 2012, C.N.C.D. a luat măsuri și a amendat un utilizator Facebook pentru „propaganda naționalistă în detrimentul demnității umane și crearea unei atmosfere degradante, umilitoare și ofensatoare”. Această decizie a fost ulterior susținută de Tribunalul Județean Târgu Mureș în ianuarie 2013).

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în presa scrisă

Perioada de monitorizare: ianuarie-decembrie 2018

- **465 articole monitorizate fac referire la activitatea C.N.C.D.**
- **125 articole monitorizate fac referire la președintele instituției**
- **Publicații naționale monitorizate: Adevărul, Cotidianul, Curentul, Curierul National, Evenimentul Zilei, Gazeta Sporturilor, Gândul, G4Media, HotNews, Jurnalul National, Mediafax, Newsweek, Prosport, România Liberă, Ziare.com.**
- **C.N.C.D. a fost cel mai des menționat în publicațiile: HotNews, Mediafax, Adevărul și Evenimentul Zilei**

Principalele evenimente semnificative pentru imaginea instituției în anul 2018 au fost următoarele:

Senatorul Leon Dănăilă sancționat pentru afirmațiile discriminatorii la adresa comunității LGBT

Senatorul PNL Leon Dănăilă a fost sancționat de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu amendă contravențională în cuantum de 2.000 de lei pentru declarațiile discriminatorii la adresa comunității LGBT (lesbiene, gay, bisexuali și persoane transgender) din România. Plângerea a fost depusă de Asociația MozaiQ după afirmația parlamentarului, din martie 2017: „Un homosexual poate să cumpere copii, poate să-i fure, poate să-i achiziționeze pe alte căi. Să-i învețe să devină tot așa. Eu asta nu pricep, mintea mea nu poate să priceapă. Nu, una e femeie, alalalt e bărbat. Asta nu pricep. Îmbracă-i pe amândoi bărbați. Îți plac bărbații? Poftim! Sodoma și Gomora. Doamne ferește! E un regres, totuși, al speciei umane”. Senatorul a mai fost sancționat și anul trecut de C.N.C.D. cu avertisment după ce a afirmat că „femeile nu sunt bune de chirurgi pentru că nu au talent”.

Jurnalistul Cristian Tudor Popescu sancționat pentru compararea Prim-ministrului cu o specie de maimuță

Jurnalistul Cristian Tudor Popescu a fost sancționat de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu amendă contravențională în cuantum de 1000 lei după ce, într-o emisiune difuzată de Digi 24, a comparat-o pe Viorica Dăncilă, Prim-ministru al României, cu o specie de maimuță (pavianul cu mantie). Tot cu 1.000 de lei a fost sancționat și moderatorul emisiunii, Cosmin Prelipceanu, pentru lipsa de reacție.

Curtea de Apel București i-a dat câștig de cauză jurnalistului Cristian Tudor Popescu în disputa cu Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării.

Senatorul Șerban Nicolae sancționat după ce a jignit-o pe deputatul Cosette Chichirău

Senatorul Șerban Nicolae a fost sancționat de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu avertisment contravențional pentru afirmația adresată doamnei deputat Cosette Chichirău: „*eu am o poză în care dumneavoastră faceți sex anal*”. Colegiul a avut în vedere și faptul că, ulterior incidentului, senatorul și-a cerut scuze public pentru limbajul utilizat.

Fostul premier sancționat cu avertisment contravențional pentru afirmația legată de autonomia secuilor

Fostul premier Mihai Tudose a fost sancționat cu avertisment contravențional de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării pentru afirmația „Dacă steagul acela [secuiesc] flutură în vânt, toți cei responsabili de acolo flutură și ei lângă steag.”, Consiliul luând în calcul scuzele publice ale lui Tudose.

Publicația Times New Roman sancționată cu 16.000 de lei pentru un pamflet

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a sancționat publicația Timesnewroman.ro pentru articolul „Curva lui Dragnea, asaltată de PSD-iști, ...”. C.N.C.D. a amendat cu 5.000 de lei societatea care administrează publicația, tot cu 5.000 lei pe autorul articolului, cu 3.000 lei pe editorul șef și tot cu 3.000 lei pe administratorul Infant Media SRL.

Consiliul a decis că articolul creează o atmosferă ostilă, degradantă, umilitoare la adresa femeilor membre PSD, reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate al acestora”.

Amenzi totale de 30.000 lei pentru FRF, Dinamo și Politehnica Iași, în urma scandărilor împotriva ungarilor

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a amendat cu câte 10.000 lei Federația Română de Fotbal, S.C. Dinamo 1948 București și Asociația „Club Sportiv Municipal

Studentesc Politehnica Iași”. Sancțiunea a fost aplicată din cauza scandărilor „Afară, afară cu ungurii din țară!” de la meciurile Dinamo București - Sepsi OSK și CSM Politehnica Iași - Sepsi OSK.

Președintele Klaus Iohannis amendat pentru discriminare după ce a folosit termenul „penali”

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a decis că președintele Klaus Iohannis a discriminat atunci când a folosit termenul „penali” făcând referire la politicienii care încearcă să discrediteze DNA și a fost amendat cu 2.000 de lei.

Școală din Pitești amendată pentru discriminarea unui elev care suferea de ADHD

C.N.C.D. a amendat conducerea unei școli cu 3.000 lei pentru neadaptarea curriculei și scăderea nejustificată a notei la purtare a unui elev care suferea de ADHD, iar Inspectoratul Școlar Argeș a fost sancționat pentru declarații discriminatorii și pasivitate în soluționarea cazului cu 2.000 lei.

C.N.C.D. s-a autosesizat cu privire la afirmațiile ministrului Agriculturii

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării s-a autosesizat în legătură cu afirmațiile ministrului Agriculturii, Petre Daea, despre „porcii incinerați ca la Auschwitz”.

C.N.C.D. a constatat că declarația ministrului referitoare la asocierea Holocaustului cu criza peștei porcine reprezintă faptă de discriminare, depășind limitele libertății de exprimare. În acest caz, s-a aplicat sancțiunea avertismentului contravențional.

Vâlcov și Pop, sancționați pentru limbajul care i-a adus atingere președintelui

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării i-a sancționat pe Darius Vâlcov și pe fostul ministru al Educației, Liviu Pop, cu amendă contravențională în valoare de 2.000 de lei, respectiv cu avertisment, pentru că au afirmat în public că Forumul Democrat al Germanilor e organizație nazistă.

Primarul din Alba Iulia și Consiliul Local amendați cu 10.000 de lei pentru evacuarea forțată a unui bloc locuit de romi

Primarul Mircea Hava și Consiliul Local Alba Iulia au fost amendați cu câte 5.000 de lei de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării pentru evacuarea chiriașilor din blocul G2 din Alba Iulia, cunoscut și sub numele de ”Turturica”.

Membrii Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării au considerat că primarul și consilierii locali au greșit atunci când au decis evacuarea blocului fără a le asigura celor scoși în stradă condiții de locuire alternativă.

Date de ordin financiar și personal

Plăți efectuate în anul 2018

		mii lei	
	Cod bugetar	Alocat	Utilizat
	51.01		
Cheltuieli de personal	10	5.594	5.528
Bunuri și servicii	20	907	855
Transferuri	55	5	5
Proiecte cu finanțare din fonduri externe	56	45	33
Proiecte cu finanțare din fonduri externe	58	27	0
Alte cheltuieli	59	162	154
Cheltuieli de capital	71	12	12
Plăți aferente anilor precedenți	85		-150
Total		5.708	5424
Fond extern nerambursabil	51.08		
Proiecte cu finanțare din fonduri externe		148	0
Total buget C.N.C.D.		5.856	5.424

64
posturi ocupate

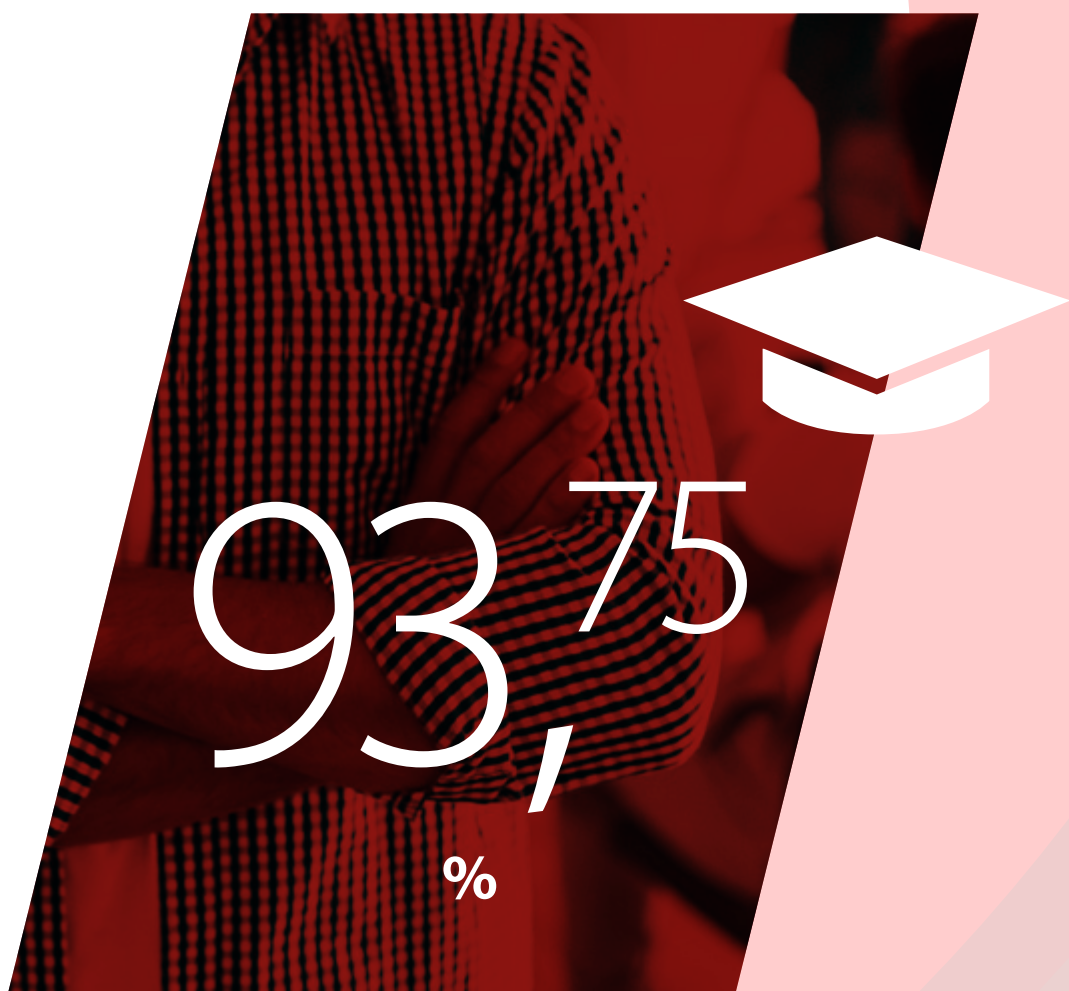

70
posturi finanțate

Aparatul de lucru al C.N.C.D. cuprinde 96 de posturi din care în anul 2018 au fost finanțate 70 de posturi, la sfârșitul anului fiind 64 de posturi ocupate.

Media de vârstă a angajaților este de 43 de ani.

Ponderea angajaților cu studii superioare este de 93,75%,
restul de 6,25% având studii medii.

[illegible]

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, resembling notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

Adresa: Piața Valter Mărăcineanu nr 1–3, sector 1, 010155 București

Email: support@cncd.org.ro | site: www.cncd.org.ro

Telefon: +4 021 312.65.78 ; +4 021 312.65.79

Fax: +4 021 312.65.85